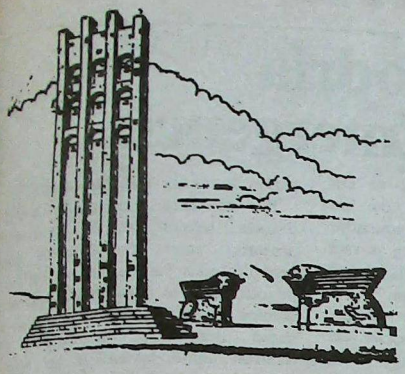

ՍԱՐԴԱՐԱԲԱԴ
SARDARABAD

BUENOS AIRES Nº 578 Miércoles 4 de Julio de 1990

FIEL EXPRESIÒN DEL PENSAR DEMOCRATA LIBERAL DE LAS COLECTIVIDADES ARMENIAS DE SUDAMERICA
PRIMER PERIODICO ARMENIO DE SUDAMERICA IMPRESO EN SISTEMA OFFSET

S.S. VAZKEN Iº bautizará a 1500 fieles en el Lago Sevan

La oficina de prensa de la Santa Sede de Echmiadzín comunicó que el domingo 22 de julio, día de la fiesta de la Transfiguración de Nuestro Señor, S. S. Vazkén Iº, Catolicós de Todos los Armenios, conferirá el bautismo a 1500 fieles, siendo el lugar elegido para ello el Lago Sevan.

Es la primera vez que se cumple una ceremonia de este tipo, desde los tiempos de San Gregorio El Iluminador y el Rey Dertad -cuando miles de creyentes en Cristo, venidos desde todas partes, fueron bautizados en el río. Y este hecho viene a señalar un despertar de la religiosidad en la Unión Soviética, y particularmente en Armenia.

El restablecimiento de la libertad también ha posibilitado a la Madre Iglesia la reapertura de históricos monasterios e iglesias, que habían sido cerradas en el país.

NUEVO MINISTRO DEL INTERIOR EN ARMENIA

El Presidium del Soviet Supremo de la República de Armenia, ha nombrado a Liova Kalesdian como Ministro del Interior.

Nacido en 1939, el Ministro Kalesdian se graduó en 1980 en la Academia del Ministerio del Interior. Su profesión es abogado, y su designación se produce después de los trágicos hechos del 27 de Mayo en Erevan, durante los cuales fueron muertos 23 armenios en enfrentamientos con tropas soviéticas.

CONFISCAN TELEFONOS DE ARMENIOS EN ARTSAJ

El mayor general V. Safonov, comandante de las tropas soviéticas en Artsaj, emitió una orden -el lunes 28 de mayo- prohibiendo a los residentes armenios de la región de Artsaj el uso de sus teléfonos, ya sea en sus negocios u oficinas, como en sus domicilios particulares.

La orden fue de cumplimiento inmediato.

El argumento del general Safonov para dicha confiscación, fue que a través del teléfono los armenios instigaban **"al separatismo, al conflicto interétnico y a la quiebra de la seguridad pública."**

La orden de confiscación de teléfonos debe emanar del Ministerio del Interior, cuyas tropas están estacionadas en Artsaj, pero resulta interesante conocer que el general Safonov acaba de recibir una medalla de manos del Primer Ministro de Azerbaidjan, Metallibov.

DONACIONES ANUALES DE TEKEYAN POR 1.255.000 DOLARES

De acuerdo con el informe financiero presentado en la 16ª Convención Anual de la Asociación Cultural Tekeyan de los EE.UU., avalado por su tesorero, señor Bedros Piandarian, la Asociación ha donado 1.255.000 dólares durante el año fiscal 1989/1990, cuya discriminación es como sigue:

En aportes a la educación U$S 795.000; en aportes a obras de cultura, U$S 285.000, y U$S 175.000 en la edición de obras literarias.

El ingreso neto de la Institución durante el mismo ejercicio fue de U$S 4.725.000.

La Convención, reunida el 2 de junio en el Hotel Marriot, de Burlinton, MA., también escuchó informes sobre el acrecentamiento de las actividades en Armenia. Desde 1984 la Asociación Cultural Tekeyan viene becando a 800 estudiantes de la Escuela Vahan Tekeyan, en el barrio Shahumian, de Erevan.

En el próximo mes la Asociación Tekeyan habrá de becar también a estudiantes de una escuela de Garpi, concurrida por 1200 alumnos.

Durante la Convención se anunció que Nubar Aguishian, prolífico periodista y autor de cuentos cortos, fue ganador del premio periodístico Vartkes y Rita Balian, conferido por la Asociación. Asimismo, el premio de literatura denominado Haigashen Ouzounian fue adjudicado a los poetas Zahrad, de Estambul, y Krikor Beldian, de París.

Los nuevos miembros del Consejo Directivo de la Asociación Cultural Tekeyan para el período 1990/91, son: **Presidente:** Dr. Kevork Keshishian; **Vice-Presidentes:** Nubar Aguishian y Edmond Azadian; **Secretario:** Dr. Nubar Berberian; **Tesorero:** Sr. Vartkes Balian; **Protesorero:** Sr. Bedros Piandarian. **Vocales:** Dr. Haroutune Arzoumanian, Hampartzoum Berberian, Assadour Devletian, Arshavir Geondjian, George Mandosian, Albert Ouzounian y Antranik Poladian.

Delegados asistentes a la 16a. Convención de Tekeyan.

9 de Julio de 1816

La Independencia

El 24 de marzo de 1816 se abrió el Congreso de Tucumán con gran solemnidad. El Poder Ejecutivo, los generales y los jefes de provincia juraron obedecer las decisiones del Congreso. El Congreso funcionó durante los momentos más graves por los cuales pasó la lucha de la independencia americana. En España se creía que la revolución americana había sido definitivamente vencida. Estuvieron representadas en el Congreso casi todas las provincias argentinas y del alto Perú, excepto el Uruguay y el Litoral que constituían la Liga Federal. Los electores fueron elegidos a razón de uno cada quince mil habitantes o fracción no inferior a siete mil quinientos. Presidente del Congreso fue designado el Dr. Francisco Narciso de Laprida. Enseguida se procedió a declarar la independencia nacional. San Martín fue quien decidió a los diputados a tomar esa resolución. Hasta entonces no se había declarado la independencia por no ser conveniente en la política internacional y no perder la amistad de Inglatera, amiga de España, pero San Martín explicó que contando con un fuerte ejército como el que había formado, capaz de defender a la Patria, había que seguir la guerra, no en nombre de unas provincias sublevadas, sino en el de una nueva nación. Es por estas razones que el 9 de Julio de 1816 fue proclamada la independencia argentina.

(de "Historia de la República Argentina", de Enrique de Gandía)

La creciente Anarquía podría desembocar en el Estado de Emergencia

Armenia entrará en un período de aguda desestabilización (que la amenaza seriamente) si continúa el colapso social y el desorden civil que actualmente la aqueja, y que llevó a las autoridades soviéticas a tomar medidas de excepción.

Durante el pasado fin de semana Erevan se parecía más a un campo de batalla que a una ciudad capital, con las tropas soviéticas de Seguridad Interna rodeándola, con carros artillados y tanques, además de una severa e insólita inspección de todos y cáda uno de los vehículos que entran y salen de la ciudad. La explicación de los aprestos de combates y del chequeo de vehículos se basó en que hombres de la milicia habían sido vistos robando una ambulancia perteneciente al grupo de médicos germanos que trabajan en el área del terremoto.

El peso del control fue particularmente evidente sobre los vehículos que transitaban la ruta entre Erevan y el aeroparque de Zvartnots, cerca de la ciudad de Parakar, a mitad de camino entre la Capital y Echmiadzín. Las tropas de Seguridad Interna llevaban trajes a prueba de balas, portando K-47 automáticas y viajando en carros artillados ETR.

El viernes 15 de junio por la noche, algunos de los edificios donde grupos informales tenían sus cuarteles, aparecían desiertos con todas sus entradas selladas.

De acuerdo con la información obtenida en Erevan, este procedimiento se llevó a cabo en cumplimiento de órdenes recibidas de un centro no especificado.

Esa misma noche, unidades del Ejército Nacional Armenio habrían bloqueado las calles que rodean el boulevard Alaverdian, donde se encuentra el Cuartel General de esa fuerza. Las calles fueron bloqueadas con tanques y otros vehículos, a raíz del tiroteo tenido el 27 de Mayo con las tropas de Seguridad Interna.

Asimismo, un rumor no confirmado difundió que en la noche del sábado 16 fue escuchado un prolongado tiroteo proveniente de Noubarashen, un suburbio de Erevan. De acuerdo con estos rumores jóvenes armenios, portando cocteles molotov, fueron vistos en los techos de edificios de Noubarashen.

Un hecho agravante de la situación fue la ceremonia de entierro de un joven de 20 años asesinado en circunstancias misteriosas en la región de Vartenis, la que reunió a considerable cantidad de gente en la Plaza de la Libertad, en Erevan, el pasado viernes. Cabe señalar que Vartenis es región fronteriza con Azerbaidjan.

Por otra parte, otro motivo de continuada tensión es el el frenesí desatado entre los armenios por destruir todas las estatuas de Lenín y de otros líderes comunistas, tanto armenios como no armenios. En este paseo destructivo, el sábado 16 echaron abajo la estatua del héroe revolucionario Ghougas Ghougasian, emplazada cerca del Instituto Politécnico. Una estatua de Lenín, en el suburbio de Shahumian, de Erevan, corrió la misma suerte, mientras que desconocidos pintaron en su pedestal, en idioma ruso: **"El fue a la Conferencia".**

En consecuencia, tanto las estatuas de Lenín, como las de Stepan Shahumian y Alexander Miasnigunian, en el centro de Erevan, son vigiladas constantemente por la policía y la milicia.

Las muertes en Erevan y el Gral Surkov

En un reportaje realizado en Erevan por Anahid Asaderian y Pagur Garabedian al Comandante de las tropas del Ejército Rojo estacionadas en Erevan, Mayor General M. Surkov, se comentó el hecho de la muerte de 24 armenios en la Capital, ocurrida el 27 de Mayo pasado.

En respuesta a la pregunta de porqué en los medios de comunicación del Soviet, y también en los círculos del gobierno, los soldados armados armenios fueron calificados como **terroristas** y **extremistas**, el general Surkov respondió que él no había usado esos términos.

Luego dijo que los armenios no deberían protestar por la muerte de 24 personas, porque **"es el agresor quien siempre sufre las mayores pérdidas".**

Los periodistas, entonces, acentuaron que los tanques y carros artillados abrieron fuego sobre civiles inermes y casas de departamentos, a lo que respondió que, en todo caso, él no veía semejanza alguna entre lo sucedido en Erevan el 27 de Mayo y el fuego casual abierto sobre armenios en Stepanaguerd, el 24 de Mayo. El General Surkov agregó que él no supo nada acerca de lo ocurrido en Stepanaguerd y, por otra parte, los sucesos de Erevan deberían ser reportados a él.

Respondiendo a la pregunta de porqué, a despecho de sus palabras a Vladimir Movsissian, Secretario del Partido Comunista Armenio, en el sentido de que los tanques y carros artillados serían llevados fuera de Erevan, esta promesa no fue mantenida y los soldados se quedaron en la Capital, dijo que si bien él había dado la orden de abandonar la ciudad, dado que continuaron los tiroteos por parte de los armenios, las tropas se vieron obligadas a permanecer donde estaban.

Asimismo, el General Surkov se refirió a la entrada de un nuevo batallón de tropas en Erevan, después del 27 de Mayo.

"Son movimientos normales de los batallones. Los nuevos vienen a reemplazar a los que llevan un tiempo aquí y deben ser retirados. Por otra parte, estas son tropas del Ministerio del Interior y yo no conozco sus planes. Yo represento al Ejército Rojo y éste tiene muy pequeña parte en los hechos del 27 de Mayo."

Fue aquí cuando le preguntaron: **"En Noubarashen, los tanques y carros artillados abrieron fuego de improviso, nó solo sobre hombres armados sino también sobre el pueblo que nada tenía que ver con la lucha y, por consiguiente, ellos pudieron ser muertos, ¿es cierto esto?.**

Su respuesta fue: **"Los soldados abrieron fuego sobre aquellos edificios en cuyos pisos habían hombres armados. Es por eso que sus hombres fueron tiroteados por nosotros y, por los tanto, pudieron producirse algunos disparos impensados."**

continúa pág.12.

Donaciones a Sardarabad

Sra. Arpiné de Tarpinian, en memoria del Sr. Armenag Tarpinian A 50.000

ALICIA MATEOSSIAN
Comidas y Postres Artesanales Armenios y Orientales
Reuniones Familiares — Agasajos
Campana 5535 Cap. Tel. 571—453

Para las cuatro estaciones y todas las edades
Lanas "Hetesia"

Daniel Youssefian e Hijos S.A.
Distribuidor y Mayorista Textil Blanco y Tejidos en general
Sarmiento 2357 Buenos Aires
TE. 48-9442/5298

GRECIA con EMPIRE
Reencuentro Familiar
Visite a sus parientes y amigos en Grecia, y disfrute de sus playas, del encanto de sus islas y de su exquisita gastronomía por sólo U$S 2.100.
Nuestro programa incluye pasaje aéreo, traslados, 20 noches de alojamiento en Atenas, con desayuno, excursiones a Delfos, Micenas, Epidauro, Cabo Sunion, Crucero de un día a las islas de Eghina, Poros e Hydra. Cena en una taberna típica.
Forma de pago:
Anticipo, U$S 280 - 30/5/90, U$S 200 - 30/7/90, U$S 200 - 30/8/90, U$S 240 y 11 cuotas de U$S 126,18, a partir de octubre de 1990.
EMPIRE TRAVEL SERVICE
SANTIAGO DEL ESTERO 75, 1º Of. 35 - Tel.: 37-0092 - 805-3929

La Fundación Argentino-Armenia dona utiles al instituto Marie Manoogian

De acuerdo con el Plan trazado de realizar donaciones a las escuelas armenias, miembros de la Fundación Argentino-Armenia visitaron el Instituto Educativo Marie Manoogian, a cuya sección primaria y jardín de infantes efectuó una donación de cartucheras colegiales, donación que fue agradecida por el miembro del Consejo Directivo de UGAB, señor Juan Mateossian, y la directora de la sección primaria Sra. Noemí de Fourmenthel.

En la foto se ve al Dr. Karahanian junto al Sr. Mateossian, la señora Isabel Tchalian, el ex-Concejal Yogurtdjian y el señor Kayayan.

SOS KARAMIAN EN URUGUAY Y BRASIL

En su mision de lograr inversion de capitales en la Madre Patria, el Ing. Sos Karamian, huésped de nuestra colectividad, estuvo visitando las comunidades de Montevideo y San Pablo.

El 4 del pasado junio estuvo en la capital uruguaya, donde mantuvo entrevistas con miembros conspicuos de la comunidad, aparte de visitar sus colegios y diferentes organizaciones.

Luego bajó a Buenos Aires, donde prosiguió la vasta actividad iniciada anteriormente a favor de su propósito, para volar a San Pablo el 18 de junio, donde también se reunió con empresarios y miembros importantes de la colectividad armenia en dicha ciudad brasileña, desde donde retornó a Buenos Aires, donde fue despedido, el sábado 23, con una comida ofrecida por el Consejo Profesional Argentino Armenio, la que tuvo como marco los salones de la Unión Compatriótica Armenios de Hadjín, estando rodeado el ingeniero Karamian por calificados profesionales y miembros de las instituciones armenias de Buenos Aires.

PRIMER SERVICIO
EN RELACIONES HUMANAS
Para la colectividad
Seriedad y Reserva
Sra. MARIA CRISTINA
Martes — Jueves — Sábado
15 á 19 40—4378
— SIN FINES DE LUCRO —

SOCIEDAD ARMENIA DE BENEFICENCIA
PARA LA AMERICA DEL SUR - HOM -

PRIMER SEMINARIO DE ARMENOLOGIA
13 AL 22 DE JULIO DE 1990
HOTEL LUZ Y FUERZA DE SAN BERNARDO
"ARMENIA EN LOS SIGLOS IX AL XI"

G.O.U. 1910

CURSOS DIARIOS E INTENSIVOS DE:
•HISTORIA •REALIDAD SOCIO-ECONOMICA
•PANORAMA POLITICO INTERNACIONAL DE LA EPOCA
•LITERATURA •HISTORIA DEL ARTE: ARQUITECTURA, MUSICA, ESCULTURA, MINIATURA, JACHKAR
•ARTES APLICADAS: ORFEBRERIA, TAPICES, ALFOMBRAS, ETC.
•LENGUA EN 2 NIVELES: CHARLAS, DEBATES, MESAS REDONDAS, ETC.
LAS CLASES SE DICTARAN EN IDIOMA ESPAÑOL
EDAD MINIMA: 18 AÑOS.....VACANTES LIMITADAS

INFORMES: 855-8343 / 208-5049

U. G. A. B.
ARMENIA 1322 - BS. AS.
773-2820 y 771-6500

CINCUENTENARIO de la LIGA DE JOVENES

Concierto 10º Aniversario
Coro "SHNORHALI"
10 de Setiembre - 21 Hs.
Nuevo Teatro *Blanca Podestá*
Av. Corrientes 1283

DANZAS ARMENIAS
Si tenes entre 6 y 13 años veni y participa de los ensayos
Dias viernes de 17.00 a 19.00 hs
Bajo la dirección de Adolfo Aidician

Donaciones a U.G.A.B.

- Fondo Educacional Mihran Andonian
  Sra. Rosa Andonian de Sarafian A 1.000.000
- A Instituto Marie Manoogian
  Sr. Krikor Dikeoz U$S 100.-
- Fondo Educacional Jorge y Azniv Kechichian
  Sr. Jorge Kechichian y Señora,
  por fallecimiento Sr. Jorge Balian A 100.000.-
  de la Sra. Haiguhí Hagopian A 100.000.-
  de la Sra. Nadjiba Tsorbatzian A 100.000.-

Agradecemos sinceramente estas donaciones.

NUEVAMENTE
* Exitosas Cenas de los Viernes *
PROMOCION 1990
Comisión de Padres
—• DESDE LAS 20 HS. • —
Comidas para Llevar

Asesoria técnica en riesgos industriales y contratación de seguros generales
SEGUROS GENERALES L LAMAS
ATENCION ESPECIAL A LA COLECTIVIDAD ARMENIA
Rme. Mitre 777 7° B. Capital
TE. 49-1942/1886

Merceril S.A.
Larrea 237. Capital
T.E.: 48-9343

GORBACHEV:

ETERNAS PARADOJAS DEL PODER

LO QUE OCURRA EN RUSIA DE AHORA EN ADELANTE, TOCA MUY DE CERCA AL DESTINO DE NUESTRA PATRIA ARMENIA. DE AHI QUE RESULTE CONVENIENTE ESTAR INFORMADOS E INFORMAR A ESTE RESPECTO.
POR ELLO, CONSIDERAMOS UTIL E INTERESANTE REPRODUCIR AQUI EL ARTICULO QUE, BAJO ESTE MISMO TITULO, PUBLICO EN *LA PRENSA* EL SEÑOR *ROBERTO CHRISTENSEN*, EN EL QUE SE TOCAN DIVERSOS ASPECTOS DE LA CUESTION RUSA Y SUS PROTAGONISTAS.

"¡La eterna contradicción, madre de las cosas! Nietzsche, "La naissance de la tragedie".

Como hombre inteligente y visual, se descarta que no se le escapan las realidades que agobian y agrietan a la Unión Soviética, al par que tiene que haber captado que el Occidente continúa preocupado: antes por el poderío militar de la Unión Soviética, ahora por su debilidad como gobierno. ¡Formidable paradoja del poder!

¡Siempre el misterio secular del Imperio Ruso!

Obligado a caminar políticamente sobre sus fragmentos, nadie duda que haya registrado con tiempo el fracaso del partido Comunista, del *COMECON, del Pacto de Varsovia y el peligroso* deterioro de la Armada Roja y tantas otras, que unidas a la crisis económica y social, golpean duramente al gobierno. En síntesis: *que el optimismo no figura en la cartelera de temporada del teatro de la Unión Soviética.*

Sabe muy bien, a diferencia de otros comunistas, que la realidad podrá ser rencorosa pero no hace trampas y que la trampa está en otra parte, aunque por razones elementales no puede caer en este género de confesiones. De ahí su urgencia en aplicar la *"perestroika"* a un pueblo que, ahíto de totalitarismo se resiste a someterse a cirugías económicas y sociales, hasta el límite de eludir una relación terapéutica con los gobernantes. Ya padecieron el shock sin la terapia. Además, ¡soportar estos legítimos movimientos de independencia que plantean las repúblicas!

El "*Time*" que con fundamento lo "declaró" "el hombre de la década", debiera ratificarlo, por soportar tanta carga explosiva en su gobierno. Gorbachev sabe que al Imperio se le temía y que fragmentado goza aún de buena cotización.

Tal sería el pretexto de dos brillantes artículos de *Bernard Lecomte* en *"L'Express"* del 1° de junio: *"Unión República Socialista Soviética: l'anarchie" y L'armée rouge broie du noir".* (La Armada Roja ve todo negro).

Pinta un fresco apocalíptico consumado -sacrílego- sobre las imágenes del proceso de Nuremberg. Excesivo, se pregunta. Quizás, pero significativo: una a una se agrietan y se derrumban las columnas del templo. ¿Gobierna aún Gorbachev?

"Una formidable paradoja se revela a través del desfile del 1° de Mayo en la plaza Roja. La reforma institucional de marzo de 1990 confirió a *Gorbachev* poderes casi ilimitados, haciendo un superpresidente más poderoso que *Stalin"*, y debió soportar insultos incoherentes de algunos 30.000 manifestantes groseros, que le obligaron a dejar lastimosamente el mausoleo de Lenin apabullado por los silbidos y abucheos de la multitud.

Se plantea la gran contradicción: muchos poderes que se traducen en pocos poderes, que hace una superpresidencia, ficticia, pero justamente como dice la célebre *Helene Carrére D'Encausse,* (experta en temas soviéticos) "capaz de polarizar las frustraciones y fervores populares", como explosiones del enorme poder acumulado en la sociedad civil.

Lacomte puntualiza: preside un estado al borde del caos económico y social, militar y étnico, al que se suman los desarrollos democráticos de los países del Este.

Al insulto del 1° de Mayo la realidad lo agravia convirtiendo al país todo entero en el reflejo de las calles de Moscú, millonarias en baches, que exhiben autobuses valetudinarios, inmuebles que confirman su vetustez por medio de balcones que por exceso de fatiga se desploman, villas abandonadas a la tragedia, etcétera.

Gorbachev "sabe mejor que nadie la amplitud del desastre, afirma *Lecomte*. La *"perestroika"* es un fiasco económico y, la democratización arriesga provocar patinadas populistas", con demagogos mercaderes de ilusiones. Ahora se suma *Yeltsin* el elegido presidente de la Revolución Rusa, una de las 15 repúblicas. Retiene el cargo de secretario del partido que está al borde de la explosión, trasformado en un casi espectro irritativo inidóneo para imbricarse en las estructuras estatales y que ha perdido su rol dirigente en febrero último.

El multipartidismo por ahora no pasa de ser una ilusión accidental, que aspira ver verdaderos partidos políticos que se alternen en el ejercicio del poder.

Por pretender "gobernar el globo terráqueo" sufre el castigo de ser mordido y atacado por pigmeos grupúsculos sin estructuras ni medios aparecen en todas partes, "congresos constitutivos" que tardarán en tranformarse en partidos.

Al servicio del poder totalitario, se desprende del Estado y se banaliza en una permanente confrontación.

Los pueblos de la Unión Soviética y el Este, experimentan la coerción del cumplimiento de la sentencia de Castoriadis: URSS: cuatro palabras cuatro mentiras. *No es Unión, no son Repúblicas, ni son Socialistas y tampoco son Soviéticas. Risueñas paradojas.*

A tiempos apocalípticos, autores apocalípticos a la moda, que sacando intereses usurarios a la realidad vaticinan en una "cómoda futurología a corto plazo", golpes militares que se adueñan del poder, aunque un deterioro tan trágico pareciera exorcizar a los fantasmas del golpe de estado.

Siguiendo disecando la realidad, *Lecomte* nos aporta otra versión apocalíptica para acentuar significados: la de una Armada Roja que ya ve todo negro. (A pesar de lo cual sigue siendo la potencia militar dominante en Europa, sin perjuicio del fracaso de su ideología).

"Gruñendo en sus filas, en todas las escalas. Los convocados al servicio rehúsan hacerlo. Oficiales desmoralizados, un Estado Mayor amenazado en sus privilegios" y con problemas de vivienda en Moscú cuando retornen de los países del Este...

Bajo las banderas, 4 millones de hombres de 100 nacionalidades diferentes. Los suicidios se multiplican, "al punto que se ha constituido una "Unión de madres de soldados muertos de malos tratos bajo bandera", que se agregan al cortejo fúnebre que desfila en la realidad soviética.

A veces se cambia el decorado, cuando un grupo nacional mayoritario en una sección, toma el poder y hace reinar el orden, a su manera. De allí las quejas de los suboficiales responsables de "excesos", que no pueden jugar de "babysitters", sin arriesgarse al degüello en la oscuridad de la noche.

Se destacan entre la corte de jóvenes oficiales, generales acorazados de medallas que esconden sus privilegios exorbitantes, como queriendo envolver con los símbolos las ventajas logradas. Viven en un mundo aparte, alejados de la lucha de clases, casi en disolución, por la supremacía proclamada por *Gorbachev* de los valores universales.

Burocracia estatal y partidaria y cúpula militar, practicando la acrobacia política para preservar privilegios.

Todo un cuadro pintado con talento tan punzante como ilustrativo. *Lecomte* venera más a la realidad que la figura de *Gorbachev.*

Siguiendo el hilo de las paradojas se descubre que pueden ser risueñas y constructivas, apagando los fuegos apocalípticos.

Occidente y los Estados Unidos y el mundo en general conocen perfectamente el cuadro político de la Unión Soviética, ya que el mundo por las comunicaciones ha transformado el planeta en una suerte de aldea.

Por esa sustancia mágica del poder, la "cumbre" del 30 de mayo, *Bush-Gorbachev,* se desarrolló con una cordialidad que no fue óbice para reprimir hasta el máximo los resultados concretos posibles, aunque sin acuerdos finales.

El *"Time"* del 11 de junio fotografiando a *Bush y Gorbachev* subraya: "amigos en caso necesario" y que "las demandas de cooperación de las superpotencias están por encima de las discrepancias en Washington".

Los dos presidentes resuelven ser amigos, poniendo hábilmente a un costado sus naturales diferencias y "firman una serie de medidas que, aunque a medias", apuntan a lograr un armonioso futuro.

El show en sus últimas imágenes evidencia que las excitaciones de la "cumbre" no se alimenta más con las tensiones de la "guerra fría" y que las reuniones futuras se tornarán rutina. Apasionada prudencia.

La cumbre femenina, señoras *Raisa y Bárbara,* fue además un éxito cuando delante de las alumnas del Wellesley College, formulan promesas solemnes. El *"Time"* intitula a su artículo: *"El fin de otra 'guerra fría'"*. Un show prolijo y abundantemente formado.

Lo que resulta maravilloso es comprobar, siguiendo la filosofía *Nietzcheana,* que en política en ciertos momentos hay más necesidad de enemigos o adversarios que de amigos y que la Gran Creación sigue siendo prisionera de los contrastes".

Formidable paradoja del poder.

vaneskeheian s.a.c.i.f.i.
CUEROS CURTIDOS
IMPORTACION - EXPORTACION
RAUL SCALABRINI ORTIZ 676
TEL. 854-7845 - 855-0628
BUENOS AIRES

LIGANDO

EL GENOCIDIO ARMENIO EN LA FACULTAD DE DERECHO (UBA)

Organizada por el Centro de Estudiantes de la Facultad de Derecho *(UBA)*, y la Liga de Jóvenes de la UGAB, se realizó el pasado día 7 de junio la conferencia denominada "Derechos Humanos: El Genocidio Armenio". La misma, desarrollada en el Aula Magna de la alta casa de estudios anfitriona, tuvo como panelista al prestigioso publicista Dr. Alfredo de las Carreras (titular de Derecho Internacional Público), actuando como coordinador el Dr. Roberto Malkassian.

Una importante comcurrencia dió relevancia a este evento, organizado en el marco de la conmemoración de los 50 años de la Liga de Jóvenes.

Rescatamos a su vez el valor de este tipo de actividades, que hacen a la difusión de la "Cuestión Armenia", en ámbitos ajenos a la colectividad. En este caso la Universidad estatal, en donde alumnos, docentes, personal administrativo y medios de comunicación, dieron con su presencia e interés una categórica respuesta:

El primer Genocidio del siglo XX, en cualquier parte del mundo, no podrá ser olvidado.

Dr. Roberto Malkassian (coordinador):

"Trataremos hoy el Genocidio como tema general y específicamente el caso armenio. Quisiera hacer una pequeñísima introducción en agradecimiento al Dr. De Las Carreras por haber accedido a participar en esta actividad.

El Dr. De Las Carreras es abogado, profesor titular de Derecho Internacional Público en esta facultad y también en la UCA, ha sido secretario académico de esta facultad, ha sido también rector del Colegio Nacional de Buenos Aires, ex-director de la entidad binacional Yaciretá y además tiene una importante cantidad de publicaciones, especialmente en los temas referidos al Derecho Internacional Público.

Quería agradecerle muy especialmente el haber accedido a participar en una actividad como ésta porque la lucha de un pueblo por defender su historia, en el caso del pueblo armenio, es una lucha que trasciende el reconocimiento histórico de una situación que, desde el punto de vista histórico, no ofrece dudas, pero cuando esa cuestión histórica pasa a un terreno político, es imprescindible contar con la solidaridad de la comunidad internacional o al menos de una parte de ella.

En su momento, esa solidaridad se manifestó, estoy hablando de 1915-16 y con posterioridad, entre los primeros en solidarizarse con la Causa Armenia, no podemos olvidar, por citar nada más que algunos, al Papa Benedicto XV, si no me equivoco, que se plegó a las voces que clamaban en pro de la terminación de la masacre a la que estaban siendo sometidos los armenios. Con esto les quiero decir que estos actos solidarios, la participación en una causa tan noble como la defensa del derecho a existir de un pueblo, son fundamentales para poder llevar adelante esta lucha que, como les dije, trasciende el aspecto histórico. Si los armenios hoy, después de tantos decenios de ocurrido este genocidio, continuamos con la difusión de este crimen internacional, no lo es meramente por una cuestión de dignidad nacional, que de todas maneras lo merecería, pero lo que perseguimos, más que nada, es que este tipo de situaciones no queden desapercibidas; es que el mundo, la comunidad internacional, todos los que habitan en este planeta, sean conscientes de hechos terribles que han acaecido y que la conciencia, el conocimiento de estos hechos es, seguramente, lo que va a evitar que se vuelvan a producir. ¿Por qué? Porque es un mensaje a la humanidad entera de que pueden pasar desapercibidas, no deben pasar desapercibidas, matanzas o tragedias de esta magnitud. No hacerlo, el no estar hoy aquí, significaría, de alguna manera, alentar a quienes el día de mañana podrían volver a cometer este tipo de atrocidades. Lamentablemente, en las dos décadas que siguieron al Genocidio Armenio, no hubo una reacción suficiente en la comunidad internacional. Reacción en el sentido de que hubo solidaridad, pero no hubo un acto de sanción concreta contra Turquía y esto es lo que permitió, unos años después, que Hitler dijera, en las instrucciones que dió a la oficialidad alemana previamente a la invasión a Polonia, si no me equivoco, como figura en los testimonios del juicio Nüremberg, dicho por jefes militares alemanes, la rudeza y la crueldad de las instrucciones era tal que frente a la reacción de algunos oficiales, Hitler dijo "después de todo, quién se acuerda hoy de los armenios".

Ese caso armenio, que sucedió en 1915-16, si hubiera tenido la repercusión y la sanción consiguiente de la comunidad internacional, posiblemente no iba a alentar a Hitler a que cometiera los excesos y las barbaridades, el genocidio concretamente, el gran holocausto que sugnificó respecto de los judíos.

Bueno, ese es el sentido de nuestra lucha y lamentablemente es una lucha aún en vigencia porque Turquía se obstina en no reconocer ese genocidio. Ese es el motivo por el cual seguimos bregando y lo hacemos, repito, no solamente por nuestro pasado sino también lo hacemos, tal vez y sobre todo, como integrantes de la especia humana que no puede dejar pasar es-

¿Qué significa competir?

Según el diccionario, competir es el acto de dos o más personas, reunidas en grupos o separados, a contender entre sí, aspirando todas a la misma cosa.

Pero el pequeño sabelotodo no dice nada acerca de los tipos y objetivos que se plantean y establecen en una competencia.

Estas pueden estar fundadas en principios de equidad, solidaridad y unión para perseguir una determinada meta como ser el incentivo hacia algo concreto.

Cuando estos concursos se dan en un determinado contexto similar, todos apuntan al mismo fin: incentivar a aquellos que intervienen en las distintas disciplinas el cariño hacia lo que hacen, por quién lo hacen y para qué.

El premio, en definitiva, es un estímulo motor más para atraer a los participantes.

Me estoy refiriendo a las competencias intercolegiales que se llevan a cabo en nuestra colectividad y que año tras año aumentan en cantidad y cualidad.

El objetivo principal de todas ellas es promover y establecer un ambiente de camaradería y fraternidad entre los alumnos de las distintas escuelas, incentivando también el amor y el sentimiento hacia lo armenio, más allá de lo que un mero concurso significa: COMPETIR. Todas estos lineamientos se enfundan en principios sanos, educativos y sociables. - Pero... ¿ES QUE REALMENTE SE ESTA CUMPLIENDO CON EL LEMA DE "SANA COMPETENCIA"?

Fui protagonista de alguno de los encuentros y llegué a la conclusión particular de que sus logros eran, no muy venturosos, opuestos a los que se perseguían.

¿Acaso perder un partido o ganar un certamen significa deshonra o gloria eterna?

NO. Simplemente es la suerte del mejor en aquel momento y nada más.

Corresponde al leal competidor aceptar su derrota o victoria con humildad y estrechar la mano de su contrincante/s, alcanzando así parte de los principios tan deseados por los organizadores.

Quizás algún lector esté juzgando este criterio como falso, irreal o tal vez esté de acuerdo. De todos modos es lo que ví, y sentí la necesidad de expresar más allá de cualquier error.

Invito tanto a alumnos y padres como a docentes y entes ejecutores de dichos eventos a reflexionar sobre el tema y, de hallar alguna coincidencia con este parecer, tratar de revertirlo para que los lazos que unen a los futuros componentes de nuestra comunidad sean cada vez más fuertes. Recordemos una vez más:

«Մրցումից գլխավորը չէ»

VICTORIA MINOIAN

Թէքէեան Մշակութային Միութիւնը 1.255.000 Տոլար Կը Յատկացնէ Ազգապահպանման Նպատակներու Համար

Թէքէեան Մշակութային Միութեան Ժ.Ջ. Պատգամաւորական Ժողով

Թէքէեան Մշակութային Միութեան Միացեալ Նահանգներու եւ Գանատայի Ժ.Ջ. Պատգամաւորական ժողովը յաջողութեամբ գումարուեցաւ Շաբաթ, Յունիս 2, 1990-ին, Պոստոնի մէջ, եւ եղաւ վերջին յայտարարութիւնը վերջին տարեշրջանին հայկական կեանքի զանազան բնագաւառներուն մէջ Միութեան արձանագրած նուաճումներուն, որոնք առնչութիւն ունին սփիւռքի եւ Հայրենիքի ազգային, կրթական եւ մշակութային մարգերուն հետ:

Միացեալ Նահանգներու եւ Գանատայի զանազան քաղաքներէն ժողովին համար Պոստոն եկած էին 49 պատգամաւորներ, ներկայացընելով Միութեան տակաւ ընդլայնուող անդամակցութիւնը հետեւեալ մասնաճիւղերու՝ Նիւ Եորք, Նիւ Ճըրզի, Ֆիլատելֆիա, Տիքրոյթ, Ֆլիվլընտ, Լոս Անճըլըս, Փասատինա-Կլէնտէյլ, Սան Ֆրանսիսկօ, Մոնթրէալ, Թորոնթօ, Սան Ֆեերնանտօ Հովիտ, Վաճուվըր, Շիգակօ եւ Պոստոն:

Հրաւորոգուող Ուխտ Եւ Հաշուետուութիւն

Համագումարի պատգամաւորները երկու նիստերուն ընթացքին վերջացնող տարեշրջանի իրենց միութենական պարտաւորութիւններուն եւ առաքելութեանց գնահատումը կատարեցին եւ առաջարկեցին նոր ծրագիրներ, փոխ ի փոխ ատենավարութեամբ Կեդրոնական Վարչութեան ատենապետ Տոքթ. Գէորգ Քէշիշեանի եւ փոխ ատենապետ Երուանդ Ազատեանի: Տոքթ. Քէշիշեանի բացման խօսքէն եւ բարի գալստեան խանդավառիչ արտայայտութիւններէն ետք, ժողովականները մէկ վայրկեան յոտնկայս յոտութեամբ յարգեցին տարեշրջանի ընթացքին Միութեան մահացած անդամներուն յիշատակը:

Նախորդ Պատգամաւորական ժողովի ատենագրութիւնը եւ Կեդրոնական Վարչութեան տարեկան գործունէութիւնը ներկայացուց Վարիչ Քարտուղար Գէորգ Մարաշլեան: Թէքէեան Մշակութային Միութիւնը առօրեայ մնայուն ներկայութիւն մըն է այլեւս սփիւռքեան հայրենիքի մէջ, իր չորս վարժարաններով, ձայնասփիւռի կայաններով, հեռատեսիլի հաղորդումով, գրական եւ հասարակական թերթերով, պարախումբով եւ մշակութային կեդրոններով:

Միութեան ընդհանուր նիւթական տեղեկագրութիւնը ներկայացուց երկարամեայ գանձապահ Պետրոս Փիանտարեան, որ հպարտութեամբ յայտնեց թէ Թ.Մ.Միութիւնը անցեալ մէկ տարուան ընթացքին հայապահպանման եւ հայրենասիրական աշխատանքներուն համար ծախսած է 1.255.000 տոլար, որմէ, 795.000 տոլարը՝ կրթական, 285.000 տոլարը՝ մշակութային եւ 175.000 տոլարը՝ հրատարակչական նպատակներու համար: Իսկ Միութեան ընդհանուր գոյքը բարձրացած է 4.725.000 տոլարի:

Վահան Թէքէեանի Անուան Երկու Դպրոց Հայաստանի Մէջ

Վերջին երկու տարիներուն, մեր ազգային հասարակական կեանքին կրած հոլովոյթները եւ հայրենիքի արդի իրականութիւնը նոր պատեհ մթնոլորտ ստեղծեցին, որպէսզի Թէքէեան Մշակութային Միութիւնը իր գործունէութեան դաշտը ընդարձակէ նաեւ Հայաստանի սահմաններէն ներս:

Թէքէեան Մշակութային Միութեան եւ հայրենիքի մշակութային կապերը նոր զարգացում մը արձանագրեցին այս տարի: 1984 թուականէն սկսեալ, Միութիւնը Նահումեանի շրջանի ութ հարիւր աշակերտներով միջնակարգ դպրոցի հովանաւորութիւնը վերցուցած էր: Անցեալ ամիս, Հայաստանի մէջ Վահան Թէքէեանի անունը կրող երկրորդ դպրոցի մը կնճռահայրը կը դառնար Միութիւնը: Արդ՝ Մայիս 12-ին, Աշտարակի շրջանի Կարբի (Բարտիի եւ Սօսեաց նման ծառի անուն) գիւղի դպրոցը պաշտօնապէս մկրտուեցաւ Վահան Թէքէեանի անունով: Բացման արարողութեան՝ Միութիւնը ներկայացուցին Թէքէեանի Կեդրոնական Վարչութեան նորընտիր անդամ Վարդգէս Պալեանն ու Տիկին Ռիթա Պալեանը:

Պալեան Եւ Ուզունեան Մրցանակներու Շնորհում

Ամէն տարի Թէքէեան Մշակութային Միութեան «Վարդգէս եւ Ռիթա Պալեան Մամլոյ Մրցանակ»-ը կը շնորհուի Պատգամաւորական ժողովի աւարտին: Այս տարի մրցանակը տրուեցաւ սփիւռհայ յայտնի արձակագիր եւ բազմավաստակ հրապարակագիր Նուպար Ակիշեանին, իր գաղափարական բովանդակութեամբ պատրաստած յօդուածներու ընդարձակ շարքին համար, որոնք լոյս տեսան անցեալ տարուան ընթացքին:

Իսկ Միութեան «Հայկաշէն Ուզունեան Գրական Մրցանակ»-ին արժանացան պոլսահայ բանաստեղծ Զահրատը եւ փրանսահայ գրող Գրիգոր Պըլտեանը:

Տիգրան Սմսարեան Գնահատանքի Բաժակ

Այս տարի, առ ի գնահատանք Պոստոնի Մասնաճիւղի ծաւալուն գործունէութեան եւ երիտասարդական շարժումի զարգացման, Տիգրան Սմսարեան գնահատանքի բաժակը Պոստոնի Մասնաճիւղի ատենապետ Սարգիս Անդրէասեանին յանձնուեցաւ Տոքթ. Գէորգ Քէշիշեանի կողմէ:

Պատգամաւորական ժողովի եզրափակիչ խօսքը ըրաւ Տոքթ. Արշաւիր Կէօճճեան, շեշտելով թէ անցեալ երեսնամեայ տարիներուն ընթացքին մեր շրջանակը գտնուած էր ճիշդ ուղիի վրայ եւ պիտի շարունակէ իր հայրենասիրական գործունէութիւնը:

Նորընտիր Վարչութեան Կազմ

Միութեան Ժ.Ջ. Պատգամաւորական ժողովը միաձայնութեամբ ընտրեց կեդրոնական վարչութեան լրացուցիչ երեք անդամներ: Նորընտիր Վարչութիւնը իր անդրանիկ նիստին կազմեց իր դիւանը, հետեւեալ ձեւով.

Ատենապետ՝	Տոքթ. Գէորգ Քէշիշեան
Փոխ-ատենապետներ՝	Երուանդ Ազատեան
	Նուպար Ակիշեան
Ատենադպիր՝	Տոքթ. Նուպար Պէրպէրեան
Գանձապահ՝	Վարդգէս Պալեան
Փոխ-գանձապահ՝	Պետրոս Փիանտարեան
Անդամներ՝	Տոքթ. Յարութիւն Արզումանեան
	Համբարձում Պէրպէրեան
	Ասատուր Տէվլէթեան
	Տոքթ. Արշաւիր Կէօճճեան
	Ճորճ Մանուսեան
	Անդրանիկ Փոլատեան
	Ալպերթ Ուզունեան

Յունիս 6, 1990 — Թէքէեան Մշակութային Միութեան Կեդրոնական Վարչութիւն

Երուսաղէմի Ժառանգաւորացին Անմխիթար Վիճակը

Հայ Ժողովուրդի Անարիւն Պատերազմը

Կը շարունակուի ան: Քաղն Վարդանէն մինչեւ Անդրանիկ Զօրավար. Աւարայրէն մինչեւ Սարտարապատ: «Ժողովուրդի մը պաշտպանութեան ամենէն աժան զէնքը դաստիարակութիւնն է». ըսած է: Մեր վանքերը եղած են մեր համալսարանները. այսօր եւս կրթութեան մեր օճախները, մանաւանդ դպրեվանքերը մեր զինարաններն են:

Երուսաղէմը այդ կարեւոր կեդրոններէն մին է: Անոր Ս. Աթոռ արժանընտիր Պատրիարքը, Ամեն. Տ. Թորգոմ Արքեպս. Մանուկեան «ԿՈՉ» մը ուղղած է ամենուս անխտիր. մեր մասնաւոր ուշադրութեան յանձնելով անյետաձգելի հրամայականը. «Մարդ պատրաստել. եկեղեցական հասցնել»:

«Մեր մտահոգութիւնը մեծ է. անոր պատճառը թէ՛ աչակերտներուն քիչը, եւ կրթական մակարդակն է, եւ թէ ուսուցչական կազմին որակը»: Կը գրէ Ամեն. Պատրիարքը ինծի:

Երուսաղէմի մէջ նկատեցի, որ աշակերտութեան մեծ մասը տարիքով փոքրեր են:

Ամերիկայի եւ արտասահմանի մէջ բազմաթիւ եւ գոլէճական ուսանողներ: Հարիւր հազարաւոր այդ ուսանողներուն մէջ անուշ թէ կան հոգեւորական դառնալու փափաք ունեցողներ. անոնք քանի մը տարի Երուսաղէմ ուսանելով կրնան եկեղեցական ասպարէզ մտնել:

Մեր ժողովուրդը այժմ վարժուած է կոչումի տէր եւ զարգացած եկեղեցականներ գնահատելու:

Հայ ժողովուրդը այս տարիներուն կը մղէ իր պատերազմը երկու ճակատներու վրայ: Հայրենիքի մէջ եւ սփիւռքի տարածքին. Արցախ, կովկաս, երկրաշարժ եւ անարիւն պատերազմը. բոլորին համար ալ Մարդու եւ դրամի պէտք ունինք. ինչպէս ըսած է Նաթալէոն. ասոր վրայ աւելցնել Ս.Դիրքի պատգամը. «Պատերազմ իմաստութեամբ եղիցի»: (Առակաց Ի.18): Այժմ որ Երուսաղէմի ամէնութեան 30 տարիները եւ գայթակղութեանց չարքը պատմութեան մէկ գորշ էջը դարձած է, բոլորուինք Ամեն. Թորգոմ Պատրիարքի չուրջ Մարդ եւ Դրամ հաւաքենք իր զինարանին եւ չհաղը մենք ու յաղթանակը մեր պաշտօնի Մայր Եկեղեցին պիտի ըլլայ: Հաւատանք որ Տէրը պիտի ըլլայ «Հովուն իմ գլխոյ իմոյ յաւուր պատերազմի. զի Տէր ուսոյց զձեռն իմ ի պատերազմ»: (Սաղմոս ՃԼԻ 8):

Բարգէն Եպս. Վարժապետեան

Տանուցագիր Ընդհանուր Ժողովի Գումարման

Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միութեան («Միութիւն») Կեդրոնական Վարչական Ժողովը այսու կը ծանուցանէ Միութեան բոլոր իրաւասու անդամներուն թէ Միութեան 76-րդ Ընդհանուր Ժողովը պիտի գումարուի Շաբաթ, 17 Նոյեմբեր 1990, առաւօտեան ժամը 10-ին, Պելըրվի Հիլթըն պանդոկին մէջ, 9876 Ուիլշայր Պուլըվարտ, Պելըրվի Հիլզ, Կալիֆորնիա 90210, Միացեալ Նահանգներ:

Սոյնը 76-րդ Ընդհանուր Ժողովին գումարման մասին տրուող միակ ծանուցագիրն է: Հետեւաբար, Միութեան իրաւասու անդամներէն կը խնդրենք որ անձնապէս ներկայ գտնուին Ժողովին, վերոյիշեալ թուականին եւ վայրը, եւ կամ ամենէն ուշը մինչեւ 17 Հոկտեմբեր 1990 իրենց փոխանորդագրերը, —Հիմնական Կանոնագրի տրամադրութեանց համաձայն գործադրուած եւ վաւերացուած—, հասցնեն կամ յանձնեն Կեդրոնական Վարչական Ժողովի ատենադպիրին, հետեւեալ հասցէով՝

Armenian General Benevolent Union
Central Board of Directors
585 Saddle River Road
Saddle Brook, NJ 07662, U.S.A.

Ժողովի Օրակարգ

1.– Ներկայացում եւ վաւերացում 1988 եւ 1989 տարեշրջաններու Միութեան ընդհանուր բարոյական տեղեկագրին:

2.– Ներկայացում եւ վաւերացում 1988 եւ 1989 տարեշրջաններու Միութեան ընդհանուր նիւթական տեղեկագրին:

3.– Ընտրութիւն Տնօրէններու:

4.– Ընտրութիւն Հաշուեբննիչ Յանձնախումբի անդամի մը:

5.– Քննարկում Միութեան Հիմնական Կանոնագրի բարեփոխման առաջարկի՝ «Պատուակալ Տնօրէն» եւ «Պատուոյ Ցկեանս Նախագահ» կարգերու ընորոշման սահմանափակ նպատակով:

6.– Քննարկում վերոնշեալներուն առնչուող որեւէ հարցի, ինչպէս նաեւ ժողովին առջեւ բերուող եւ անոր աշխատանքներու ընթացքին ըստ պատշաճի արծարծուող հարցերու:

7.– Քննարկում Ընդհանուր Ժողովի առաջարկներու եւ բանաձեւերու:

Ի դիմաց
Կեդրոնական Վարչական Ժողովի

Պերճ Սեդրակեան
Ատենադպիր

Էմիլ Մանուկեան Սիմոն
Նախագահ

18 Յունիս 1990

Փոխան Տոմսակի

Եկեղեցւոյ Միութիւն Եւ Աշխատանքի Բաժանում

Ֆրանսայի հայ ազգային երեք կուսակցութիւնները 14 Մայիսին հանդիպում—քննութիւն մը կազմակերպած էին ի պատիւ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Վազգէն Ա. Հայրապետին եւ Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Գարեգին Բ. Կաթողիկոսին, Փարիզի Ալեք Մանուկեան կեդրոնին մէջ:

Ընդունելութեան նկարագրականը, անոր ընթացքին արտասանուած ճառերը եւ Կաթողիկոսներուն խօսքերը առեղին տպուեցան «Պայքար»ի մէջ:

Վազգէն Ա. Վեհափառը այդ առթիւ յայտնած էր, թէ ինք եւ Գարեգին Բ. միասնաբար ստորագրած էին կոչ մը եւ յուշագիր մը: Կոչը հայութեան ուղղուած էր եւ կը վերաբերէր լիբանանահայութեան օժանդակելու անհրաժեշտութեան, յուշագիրը ուղղուած էր Միացեալ Ազգերու կազմակերպութեան Ընդհանուր Քարտուղար Փերես Տէ Քուէյարի հասցէին, եւ կապ ունէր Արցախի ողբերգական կացութեան հետ: Հայրապետը կ'ըսէր թէ Գարեգին Բ. յուշագիրը Նիւ Եորք պիտի տանի եւ յանձնէ հասցէատիրոջ, իսկ՝ անոր բովանդակութիւնը հայ մամուլին պիտի ուղղարկուի նոյն ատեն:

«Հայ մամուլ»ը նման յուշագիրի մը որեւէ մէկ պատճէնը ցարդ չէ ստացած:

Սակայն, Արեւմտեան Ամերիկայի Հ.Ց.Դաշնակցութեան օրկան «Ասպարէզ» օրաթերթի 24 Մայիսի համարին Ա. էջին վրայ տըպուած տեսանք Գարեգին Բ.—Տէ Քուէյար հանդիպումին լուսանկարը, եւ կաթողիկոսներուն ստորագրութեամբ անոր յանձնուած գիրին պատճէնը: Որպէս «հայ մամուլ», ցուշագիրին բովանդակութիւնը պատճէնը: Որպէս «հայ մամուլ», ցուշագիրին բովանդակութիւնը ղրկուած էր միայն դաշնակցական թերթերուն, որոնցմէ «Պայքար» կատարեց արտատպումը 9 Յունիսի իր համարին մէջ: Այսուհանդերձ, մենք մինչեւ այսօր դեռ կը սպասենք Վազգէն Ա. կաթողիկոսի խոստումին պաշտօնական գործադրութեան:

Որպէսզի որեւէ մէկը անհարկի մեղադրած չըլլանք, դիմեցինք Նիւ Եորք, Հայց. Եկեղեցւոյ Արեւելեան Թեմի Առաջնորդարանը, հարց տալու համար եթէ երբեք Առաջնորդարանին որեւէ մէկ մամուլին չղրկուած յուշագիր մը կը հանդիպէր: Պատասխանուեցաւ, որ Նորընծիր Առաջնորդ Խաժակ Ծ. Վրդ. Դարեգին Բ. Կաթողիկոսին հետ հանդիպումին ընթացքին ստացած էր յուշագրին մէկ օրինակը «առի գիտութիւն», որպէսզի Առաջնորդը անոր բովանդակութեան տեղեակ ըլլայ հայ մամուլին մէկ լոյս տեսնելէ առաջ, «Բանի որ», ըստ է Կաթողիկոսը, «հայ մամուլին արդէն ղրկուած է»:

Այժմ յայտնի կ'ըլլայ, թէ ո՛ր մամուլին մասին է խօսքը...

Նոյն «Ասպարէզ»ի 1 Յունիսի համարին մէջ ուրիշ անակնկալ մը նաեւ վերապահուած էր: Թերթը կը հաղորդէր թէ, Մայիս 28–ին, Մոսկուայի մէջ, Խորհրդային Միութեան Նախագահ Միխայիլ Կորպաչովի յանձնուած է Վազգէն Ա. Վեհափառին եւ Գարեգին Բ.–ի կողմէ նամակ մը, որուն բնագիրը նաեւ կը հրատարակէր «Ասպարէզ»: (Պոստոնի Հ.Ց.Դաշնակցութեան պաշտօնաթերթը «Հայրենիք»ի մէջ նամակը լոյս կը տեսնէր 5 Յունիսի համարով): Մեր ընթերցողները ազգային կարեւոր անցուդարձներուն իրազեկ պահելու մեր սկզբունքին հետեւելով, նպատակայարմար դատանք այս նամակը նաեւ արտատպել դաշնակցական մամուլէն:

Այժմ կ'ուզենք հարցնել, թէ ո՞վ դաշնակցական մամուլին ղրկած է խորհրդային զեկավարին եւ Մակ–ի Ընդհանուր Քարտուղարին յանձնուած նամակ—յուշագիրներուն պատճէնը, զոր ցարդ (18 Յունիս) չենք ստացած Ս. Էջմիածնէն, մեր առաջնորդարաններէն կամ որեւէ անհատ: Ոչ մենք, ոչ ալ մեր պաշտօնակիցը՝ «Արմինէն Միրըր Սփիւքիէյթըր Փը:

Կը թուի, սակայն, թէ Կորպաչովի յանձնուած նամակն ալ, Տէ Քուէյարի յուշագրին նման, ղրկուած պէտք է ըլլայ միայն... «Հայ մամուլ»ին, որուն բնականաբար մենք մաս չենք կազմեր, եւ բնաւ ալ չենք կազմած...:

Անախորժ է հաստատել, որ դեռ «եկեղեցւոյ միութիւնը չիրականացած, ցարդ հաստատուած բնականոն յարաբերութիւններու եւ հաղորդակցութեանց գիծերու տեղէյաբեր մը զգալի է: Այն տպաւորութիւնը կայ որ երկու կաթողիկոսներու Գագաթի եղբայրական հանդիպումներուն գինը սկսած ենք վճարել, թէեւ, ինչպէս մտածողութիւն մը կայ, մեր ազգային խնդիրներու արժէչափին մէկ աւ հազիւ երկրորդական կարեւորութիւն մը կը ներկայացնէ, կարեւորագոյնը ըլլալով ընդհանուրը,... Գագաթը:

Ամէնայն Հայոց կաթողիկոսը Փարիզի Ս. Ցովհաննէս Մկրտիչ տաճարին մէջ Մայիս 15–ին իր խօսած քարոզին մէջ, յայտնելէ ետք իր եւ Գարեգին Բ.–ի որպէս «զինակիցներ» միասնաբար աշխատելու կամքը, որ «տեւական եւ վերջնական» է, կ'աւելցնէր. «Եւ կը խորհիմ թէ, որոշ պայմաններու մէջ, որոշ թեմերու մէջ, մենք կը մօտենանք աշխատանքի բաժանումի ոգիով, ըմբռնումով: Ամէն ինչ պայծառացաւ Պրիւքսէլի Եկեղեցւոյ օծումով»:

Ուրախ ենք եւ կ'ուզենք բաժնել Հայրապետին յաւատեսութիւնը: Միայն թէ յուսանք եւ մաղթենք, որ «աշխատանքի բաժանումը», որուն կ'ակնարկէր Վեհափառ Հայրապետը, չի նախատեսեր հայկական մամուլին «Միացեալ հաղորդագրութիւններ» առաքող սպասարկութիւնը յանձնել Անթիլիասի հոգածութեան...

«Պայքար»

Եւ այժմ՝ այսքան...

28 Յունիս, 1990

Հաղորդագրութիւն

Այսու կը տեղեկացնենք մեր յարգոյ հասարակութեան, թէ Հայաստանեայց Առաքելական Եկեղեցւոյ Կեդրոնական Վարչութիւնը, իր 21 Յունիսի նիստին մէջ, միաձայնութեամբ Առաջնորդական Տեղապահ նշանակեց Հոգշ. Տ. Գիսակ Վրդ. Մուրատեանը, եւ իր այդ որոշումը հետագրով հաղորդեց Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս՝ Տ.Տ. Վազգէն Ա. Վեհափառ Հայրապետին, խնդրելով հաստատումը:

Ստորեւ հրատարակութեան կու տանք մեր՝ 22 Յունիսի, հետագիրը եւ Վեհափառ Հայրապետի՝ 25 Յունիսի պատասխանը:

«Վեհափառ Տէր,

Գրիգորիս Եպիսկոպոսը մեկնեցաւ: Ընոր տնօրինութիւն Տեղապահութիւնը կը վարէ Գիսակ Վրդ.ը: Կը խնդրենք վաւերացումը:

Որդիական Սիրով
Կեդրոնական Վարչութիւն»

«Գոհունակութեամբ ստացանք ձեր հետագիրը: Այսու սիրով կ'ընդառաջենք ձեր դիմումին եւ կը հաստատենք ձեր որոշումը Գիսակ Վարդապետի նշանակման իբրեւ Առաջնորդի Տեղապահ: Մեր օրհնութիւնը Տեղապահ Հայր Սուրբին եւ Պատուարժան Վարչութեանդ:

Վազգէն Ա.
Կաթողիկոս Ամենայն Հայոց»

Յաջողութիւն կը մաղթենք Տեղապահ Հայր Սուրբին:

Հայաստանեայց Առաքելական Եկեղեցւոյ
Կեդրոնական Վարչութիւն

Ստեփան Զօրեան՝ Մեր Նոր Գրականութեան Դասականը

(Ծննդեան 100-ամեակի Առթիւ)

Դոկտոր Սամուէլ Անթոսեան

Այս օրերուն մեր հայրենիքը նախապատրաստութիւններու մէջ է նշելու համար հայ գրագէտ ու պատմավիպասանՍտեփան Զօրեանի ծննդեան 100-ամեակը:

Տողերուս գրողը շատ անգամ առիթ ունեցած է տեսնելու, ունկնդրելու մեր նոր գրականութեան այս դասականը: Պարթեւահասակ էր, բարեկիրթ, ճաշակով ու կոկիկ հագնուած՝ շրջապատին պատուառանք պարտադրելու աստիճան:

Ստեփան Զօրեան ծնած է 1890-ին Ղարաքիլիսա (ներկայիս՝ Կիրովական): Մեծն Յովհաննէս Թումանեան առիթով մը ըսած է որ բանաստեղծ մը լաւ ճանչնալու համար պէտք է այցելել իր ծննդավայրը: Ասիկա ճիշդ է գրագէտներուն համար ընդհանրապէս:

Գեղեցիկ է Վայոց Ձորը, ներկայիս՝ Կիրովականը: Մանկութեան տարիներուն իր ծննդավայրը շատ մեծ տպաւորութիւն գործած է Ստեփան Զօրեանի վրայ. «Մեծ չի մեր քաղաքը, բայց սիրուն է. մի կողմը անտառ է, միւս կողմը՝ սարեր, ետեւը՝ սարեր, առաջը՝ սարեր ու էդ (այդ) սարերի ու անտառի արանքում (միջեւ)՝ մեր քաղաքը: Երեք կողմից էլ ջրեր են գնում խշշալով: Երբ գիշերը, քաղաքի քնած ժամանակ, դուրս ես գալիս դուռը, ամէն կողմից ջրի խշշոց է լսւում —խը՜շշ, խը՜շշ, խը՜շշ...», -կը գրէ գրագէտը յետագային: Գալով քաղաքի հայ կեանքին, անշուշտ, ոչ մէկ կապ իր անունին հետ. Ղարաքիլիսա— Սեւ եկեղեցի, զոր դրոշմած է թուրքը... Ինչպէս կը վկայէ Ստեփան Զօրեան. «Ղարաքիլիսան այդ տարիներին շնչում էր ազգային աւանդութիւններով ու տօներով, կատարւում էին ծաղիկների (Համբարձման տօն), աննձրեւի (Վարդավառի տօն), բերքի տօները, երիտասարդները երազում էին Աբովեանի Աղասու («Վէրք Հայաստանի» վէպին հերոսը) մասին, նորահարսները օժիտ էին տանում Վարդան Մամիկոնեանի պատկերով ձեռագործեր»:

Ահա այս հայաբոյր միջավայրին մէջ մեծցաւ Ստեփան Զօրեան: Այս ամէնը ան նկարագրեց «Մի կեանքի պատմութիւն» (1935 եւ 1939) ինքնակենսագրական վէպին մէջ համով ու հոտով:

Զարմանալիօրէն, Ստ. Զօրեան ռուսական կրթաթիւն ստացած է: 1906-ին, դպրոցը աւարտելով, գացած է Թիֆլիս թարգմանչական գործ ընելու: Իսկ 1913-էն սկսեալ պաշտօնավարած է համբաւաւոր «Մշակ» պարբերականին խմբագրատունին մէջ:

Արդարօրէն պէտք է խոստովանիլ որ Ստ. Զօրեան արժեւորեց ռուսերէնի իր իմացութիւնը՝ հայերէն թարգմանելով ռուս գրականութեան նշանաւոր երկերը, յատկապէս Լ. Թոլսթոյի «Պատերազմ եւ Խաղաղութիւն» ծաւալուն դիւցազնավէպը:

Ստեփան Զօրեան իր գրական գործունէութիւնը կը սկսի պատմուածքներ գրելով: Իր պատմուածքներուն հերոսները հասարակութեան մոռցուած մարդիկ են, ընկերային կեանքի «յատակի մարդիկը»: Միշտ է, պարկեշտ ու ազնիւ, բայց ստուերային կեանքով ապրող: Պատահական չէ որ 1918-ին հեղինակը այս պատմուածքները լոյս ընծայեց «Տխուր մարդիկ» ընդհանուր վերտառութեամբ: Ժողովածոն շատ լաւ ընդունելութիւն կը գտնէ: «Այս գրքում ես զգում եմ մեր ազգային գրականութեան եւ եւրոպական գրական ձեւերի սինթէզը, որ մինչեւ այժմ մենք չունէինք», -կը գրէ Դերենիկ Տեմիրճեանը:

Այս պատմուածաշարքի մէջ նշանաւոր է յատկապէս «Խնձորի այգին» ստեղծագործութիւնը: Պատմուածքի գլխաւոր հերոսը՝ Մարտին Ապերը ժրաջան հայ մշակի խտացուած կերպար մըն է: Տարիներու տքնաջան աշխատանքով խնձորի այգի մը մէջտեղ բերած է, որուն տիրանալու ագահութիւնը մարդասպանութեան կը մղէ իր հարազատ դուստրը՝ Նուէմը, որպէսզի այգին Մարտին Ապերի երկրորդ կնոջ ժառանգին չմնայ: Կը մահանայ Նուռփարը՝ Մարտին Ապերի երկրորդ կինը, սակայն չի տար յանցագործին անունը, որ չվշտացնէ Մարտին Ապերը: Ոճրագործութիւնը կը բացայայտուի, եւ Մարտին Ապերը կը կացնահարէ իր բոլոր խնձորենիները:

Բոլոր ժամանակներու համար վաւերական պատմութիւն մը, մանաւանդ արծաթասիրութեան մեր ապրած օրերուն: Պատահական չէ որ այսօր, լոյս ընծայումէն 70 տարի յետոյ, այս պատմուածքը բեմականացուեցաւ Հայաստանի մէջ եւ լաւ ընդունելութիւն գտաւ:

Ստ.Զօրեանն ալ իր ժամանակակիցներուն պէս կը ջանայ պատկերել 1920-էն յետոյ «կազմաւորուած» նոր հայ մարդը, սակայն գեղարուեստական արժէք մը չէ կրցած ստեղծել: Տասնամեակներ շարունակ շեփորուող «Գրադարանի աղջիկը» պատմուածքը այլեւս հմայաթափ եղած է...

Ստեփան Զօրեան նշանաւոր դարձաւ հայոց պատմութեան չորրորդ դարու կեանքէն առնուած եռագրութեամբ՝ «Պապ թագաւոր», «Հայոց բերդը» եւ «Վարազդատ»:

Այսօր կարելի է անկեղծօրէն խոստովանիլ որ խորհրդային գրականութեան մէջ չէին խրախուսուեր պատմական նիւթով ստեղծագործութիւնները: Չենք գիտեր թէ ո՞ր գաղափարական գործիչը ահեղ որակում մը տուած էր այդ երեւոյթին. **պատմական նիւթով գրել կը նշանակէ փախուստ տալ իրականութենէն: Ինչ կ'ուզես գրէ, միայն թէ գովէ օրուայ իրականութիւնը: Այլ խօսքով՝ պատուիրուած եւ ծախու գրականութիւն մը...**

Երկրորդ Աշխարհամարտը առիթ հանդիսացաւ որ հեղինակները խիզախութիւն ցուցաբերեն անցեալի պատմութիւնը գեղարուեստօրէն վերարտադրելու: Պատահական չէ որ 1944-ին միաժամանակ լոյս տեսան «Վարդանանք»-ը եւ «Պապ թագաւոր»-ը:

Տպաքանակի մեծ մասը ղրկուեցաւ ռազմաճակատ՝ առաջին գիծի վրայ պատերազմող հայ մարտիկներուն, որպէսզի ոգեւորուին նահնեաց քաջագործութիւններով... Ոգեւորութիւնը մեծ էր: Բայց մեր կորուստն ալ շատ մեծ եղաւ մեր ժողովուրդի փոքր թիւի համեմատ... Քերչի աղաղակը լսելի է մինչեւ այսօր...

(Շար. 1)

Մենք Եւ Մեր Ցոյցերը

17 տարեկան է եւ ըստ ծանօթ բանաձեւումին՝ «ծագումով հայ Ֆրանսուհի»: Մայիս 31-ին ցոյցի գացեր է ու նախ՝ ապշեր, ապա՝ յուզուեր: 400 հոգի տեսեր է (1500 տեսնողներ ալ կան, երեւի մեծ զմեզ խաբելու կամ... Մխիթարելու համար) ու աչքերը արցունքոտեր են: Ցետոյ տխրութիւնը վերածուեր է բարկութեան ու նամակով մը «Ծառաջ»ի, իր վրդովմունքը կ'արտայայտէ եւ հարց կու տայ՝ *«Ինչո՞ւ երթալով աւելի քիչ մարդ կայ ցոյցերուն»* յոյս յայտնելով որ իր նամակը կը հրատարակուի:

Նամակը, առանձին հրատարակելու հարկ չկայ, քանի անոր բովանդակութիւնը, խորքին մէջ, արձագանգն է բոլորին հակազդեցութեանց: Եւ անոնք մեզ կը մղեն –անգամ մը եւս– դառն խորհրդածութեանց:

Թող ոչ ոք գայթակղի եթէ շատ չոր կերպով ըսենք՝ պէտք է վերջ տալ այս ձեւի ցոյցերուն, որոնք ոչ միայն բանի մը չեն ծառայեր եւ անիմաստ են, այլեւ մեզ կը մատնեն խղճալի ու ծիծաղելի վիճակի մը:

Ցոյց մը կ'արդարացուի երբ նպատակի մը կը յանգի եւ ասոնք առաջինն է՝ *արձագանգ մետիաներուն մօտ եւ ոչ թէ* "pour se donner bonne conscience" (*Խիղճը հանդարտեցնելու համար*) ինչպէս կ'ըսեն ֆրանսացիք: Երբ հոն հասած ենք, ուր ոչ իսկ 400–500 հոգի կը ցնցած հաւաքել, ոչ ալ մէկ թերթ իսկ հետաքրքրել, գոնէ այլեւս մեր խեղճուկրակութիւնը չցուցադրենք, խորհիլ չտանք ի վերջոյ դեսպան ատուներուն եւ մետիաներուն՝ «Զգենք այս Հայերն ալ, թող երթան եւ երբեմն ֆանի մը հարիւր հոգիով իրարու էով գան, իրենց ըսածը լրենք լսեն, յուշագիր մը յանձնեն, բիչ մը *տեֆուլէ* կ'ըլլան ու կ'երթան կ'երթան»:

Ձխուսափինք ճշմարտութիւնն ըսելէ: Ոչ մէկ պետութիւն մեզմէ շահ կը տեսնէ: Ոչ մէկ պետութիւն մեզմէ կը վախնայ: Այս իրողութիւններն են Ափրիլէսի մեր կրունկը: Առջի օր, զարմանքով նկատեցաւ ալ խելքը գլուխը մէկէն, սա հարցումը՝ ինչո՞ւ Մոսկուա սիրահարած է Ագերիներու աչքերուն եւ չէ սիրահարուած մեր աչքերուն: Չենք կարծեր որ Մոսկուա –ոչ ալ անշուշտ Ուաշինկթըն– սիրահարութեամբ զբաղին: Տը Կոլ, որ սխալ բաներ ըրած է, բայց ճիշդ բաներ ըսած է, կը կրկնէր թէ՝ Պետութիւնները բարեկամ չունին, միայն շահեր ունին:

Մեր ողբերգութիւնն ալ այն է, որ մեր արդար դատը շահեկան լուծումը կը պահանջենք յանուն մարդկային եւ ժողովրդավարու տարրական իրաւունքներուն:

Պարզ է –եւ արդար– պիտի առարկուի՝ լա՛ւ, ցոյց չընենք, բայց ընենք: Անշուշտ աւելի դիւրին է ըսել թէ ի՞նչ պէտք չէ ընել, քան՝ պէտք է ընել:

Եթէ գիտնայինք...

Բայց, գոնէ՝ փնտռենք:

Արփիկ

«Ծառաջ»
6 Յունիս, 1990

Երեւանի Համալսարանի Տնօրէնին Մամլոյ Ասուլիսը Եւ Ընդունելութիւն

Յունիսի 25-ին եւ 26-ի երկու օրերուն գաղութիս մամլոյ եւ ռադիոհաղորդումներու եւ զանազան կազմակերպութիւններու ներկայացուցիչները հանդիպում ունեցան Հայաստանի Պետական Համալսարանի ռէէքթոր բրոֆ. Սերխիս Համբարձումեանի եւ համալսարանի բաժանմունքների տնօրէններ՝ բրոֆ. Ռափայէլ Մատթէոսեանի եւ Գրիգոր Ղարիպեանի հետ:

Առաջին գիշերը, որ մամլոյ ասուլիսի յատկացուած էր, տեղի ունեցաւ Ուիլքըն Բալաս պանդոկին մէջ, ուր բացման հակիրճ խօսք ունեցաւ Արմենիա Մշակ· Միութեան ներկայացուցիչը՝ պրն. Ռ. Երկանեան, ուր յայտնեց թէ իր Միութեան հրաւէրով Պ. Այրէս ժամանած երեւանի Համալսարանի ռէէքթորն եւ փրոֆեսորները նախապէս պատրաստուած յատուկ ծրագրի համաձայն կոչուած են յարաբերութիւններ հաստատելու Պ. Այրէսի Համալսարանին հետ եւ հաստատել փոխադարձ կապեր իրարու հետ:

Հարցազրոյց ունենալէ առաջ պրն. Սերխիս Համբարձումեան շընորհակալութեան խօսք յայտնեց կազմակերպիչ հաստատութեան ու ներկաներուն եւ ապա մանրամասնեց թէ ինչ օգուտներ կարելի է ստանալ երկու երկիրներու լոյսի կեդրոններու միջեւ հաստատուելիք փոխյարաբերութիւններէն: Այս յարաբերութիւնները, ոչ միայն կարող են ճամբայ հարթել, ըսաւ ան, գիտական, տեխնիկական, փիլիսոփայական եւ այլ մարզերու մշակման համար, այլ նաեւ տնտեսական մայր ըզէ ներս եւս մտնել եւ օգտաշատ դարձնել զանոնք:

Հարցազրոյցը հետաքրքրական եղաւ երբ ներկաները զանազան հարցեր յուզեցին, սկսելով համալսարանային մասնագիտական բռնվանդակութիւն ունեցողներէն, մինչեւ բաղաքականը, որոնց առանցքը կազմեցին Արցախի թնճուկը եւ Հայաստանի ներկայ գոյավիճակը, որոնց մեծայարգ ռէէքթորը պատասխանեց: Անոր խօսքերը որբան գոհացուցիչ նոյնքան զուսպ եղան, առանց ցապաղեցնելու եղած հարցումներուն պատասխանները, ուր կարելի էր նկատել նաեւ դիւանագիտական պատրաստութիւն ունեցող անձը, որուն համար անհրաժեշտին անդրադառնալն է կարեւոր: Արդէն ինք այդ առթիւ յայտնեց թէ երկրին ներկայ յուզեալ վիճակը բնական անդրադարձն է վարչակարգ մը ուրիշ վարչակարգ անցնող երկրի մը համար, եւ պիտի գայ պահը, ուր երկիրը պիտի առանայ իր բնականոն վիճակը:

26-ի գիշերը, որ մեծայարգ հիւրերը լուսջով պատուելու առթիւ Արմենիա Մշակ· տան մէջ պատրաստուած հանդիպում մըն էր, բարի գալստեան եւ տարուող աշխատանքներուն ու ցպատակներուն անդրադարձող ուղերձ ունեցաւ պրն. Շահան Ցովակիմեանը եւ պրն. Սերխիս Համբարձումեանը հրահրեց խօսելու: Արդէն իսկ միջավայրին եւ ցիմբը շրջապատող անձերուն վարժուած մեծայարգ ռէէքթորը, ւ՚տերիմ զրոյցի մը վերածեց իր ունեցած արտայայտութիւնները, ուր անդրադարձաւ միութեան կատելիութեան, Հայրենիք-Սփիւռք կապերուն զօրացման համար կարելին ընել, եւ ի միջի այլոց այդ աշխատանքներուն մասնակցելու հրաւէր ուղղեց երիտասարդ սերունդին, որովհետեւ, ըսաւ ան, մեզ երէկի պիտի վերածուիմք, այսօրը ձերն է: Մեր մեծագոյն սխալը –տարեցներու հոգի է որ, շարունակեց կատակելով, մեզի դեռ երիտասարդ կը համարեմք: Ան, այլեւս անցած համարեց մեր մեզ դեռ երիտասարդ կը համարեմք: Ան, այլեւս անցած համարեց մեր անցեալի մթութեան մէջ ծուարած հայ մարդը, եւ ըսաւ թէ այսօր մեզմէ ամէն մէկը յոյս մը վառելու է իր կարողութեան սահմաններուն մէջ, խաւարը փարատելու համար:

Երեւանի Պետական Համալսարանի Պատուիրակութեան Այցելութիւնը «Մարի Մանուկեան» Հաստատութիւն

Հինգշաբթի, Յունիս 28-ին Մարի Մանուկեան Հաստատութեան հիւրերն էին Երեւանի Պետական Համալսարանի պատուիրակութեան անդամներ պրն. Սերկէյ Համբարձումեան, որ ակադեմական մըն է եւ համալսարանի տնօրէնը, փրոֆեսէօրներ Գրիգոր Ղարիբեան եւ Ռաֆայէլ Մաթեւոսեան:

Հաստատութեան մուտքին հիւրերը դիմաւորեցին եւ բարի գալուստ մաղթեցին պրն. Ցովսէփ Եուսէֆեանը, պրն. Վահրամ Հայրապետեանը, պրն. Ռուբէն Քէչիչեանը եւ Հ.Բ.Ը.Մ. վարչականներ:

Պատուիրակութեան կ՚ընկերանային Արմենիա Մշակութային Կապակերպութեան անդամներ:

Մամուլէն կը տեղեկանանք որ հայ պատուիրակութիւնը ժամանած է Պուէնոս Այրէս՝ տեղի համալսարանին հետ բարեկամութեան եւ համագործակցութեան երկարաժամկէտ պայմանագիր մը ստորագրելու, որ տեղի ունեցաւ նոյն օրը յետ միջօրէի:

Հաստատութեան մէջ ի պատիւ հիւրերու հիւրասիրութիւն եղաւ եւ նախակրթարանի աշակերտներուն կողմէ գործադրուեցաւ փոքրիկ յայտագիր մը (ժամանակի սղութեան պատճառով):

Պատուաւոր հիւրերը ներկայացուց դոկտոր Սամուէլ Անթոսեան՝ նշելով յատկապէս այն ազնիւ ծառայութիւնը, զոր կը մատուցէ մեր ազգին Սերկէյ Համբարձումեան որպէս Խորհրդային Միութեան Գեղարագոյն Խորհրդի Երեսփոխան: Պրն. Ս. Անթոսեան ներկաներուն յիշեցուց այն քայլ եւ համարձակ կեցուածքը, որ հանդէս բերաւ պրն. Ս. Համբարձումեան Արցախի հարցի քննութեան ատեն Մոսկուայի մէջ Կորպաչովի նախագահութեամբ: Բայց դժբախտաբար Խորհրդային Միութեան ղեկավարութիւնը չուզեց ընդունիլ Ս. Համբարձումեանի ճիշդ առաջարկը, այն է՝ Արցախը հանել Ատրպէյճանի պատկանելիութենէն...

Մարի Մանուկեան Հաստատութեան աշակերտները որպէս արտասանութիւն եւ երգ դողտրիկ ծրագիր մը գործադրեցին իրենց երաժշտութեան չնորհալի ուսուցչուհի տիկ· Տիանա Սարաֆեանի ղեկավարութեամբ:

Հիւրերը անկնկալօրէն յուզուած էին ի տես այս հեռաւոր ափերուն հնչող հայ խօսքի, հայ երգի, նաեւ՝ հայ ջերմութեան...

Իր յուզումը հազիւ զսպելով աշակերտութեան դիմեց ակադեմական պրն. Սերկէյ Համբարձումեանը եւ աշակերտութեան համար մատչելի լեզուով մը յորդորեց սիրել մայրենի լեզուն, սիրել մեր սրբազան տաճերը եւ սորվիլ, սորվիլ ու սորվիլ, հարստացնել իրենց գիտելիքները՝ օգտակար ըլլալու համար հայ ազգին:

Պրն. Սերկէյ Համբարձումեան դպրոցին նուիրեց հայրենիքէն բերած յուշանուէրները՝ փոխարէնը ձեռամբ մանուկ աշակերտի մը որպէս նուէր ստանալով Մարի Մանուկեան Հաստատութեան խորհրդանշանով գրչակալ մը:

Երկուշաբթի, Յուլիս 2-ին հիւրերը կը վերադառնան Հայրենիք: Ի սրտէ բարի ճանապարհ կը մաղթենք իրենց եւ յաջողութիւններ իրենց հայրենասիրական առաքելութեան մէջ:

Հ.Բ.Ը.Մ.-ի Նախկին Վարչականներու Ճաշկերոյթը

20 Յունիսի Չորեքշաբթի գիշեր քաղաքիս Հ.Բ.Ը.Միութեան մասնաճիւղին Ս. Պէնկլեան սրահին մէջ տեղի ունեցաւ մտերմիկ ճաշկերոյթ՝ Միութեան եւ երիտասարդաց Լիկայի նախկին վարչականներու եւ հիմնադիրներու միջեւ, որուն պատահականօրէն իր մասնակցութիւնը բերաւ նաեւ օրերս քաղաքէս հրաժեշտ տուած Գերշ· Գրիգորիս Եպս· Բունիաթեանը: Ներկայ էին ի մէջի այլոց երկու վեթերան եւ բազմամեայ գործակից բարեգործականցիներ՝ Պրք· Հայկ Էմիրեան ու Գէորգ Քէչիչեանը, Լիկայի հիմնադիրներէն՝ Տօքթ· Նիքօլաս Չերմէս, Հայաստանի դիւանագիտական կազմէն Պր· Վահէմիր Կարմիրզալեան, բանասիրութեան Տօքթ· Պր· Սամուէլ Անթոսեան, Ամերիկահայ ականաւոր երգիչ՝ Պր· Տիգրան Ժամկոչեանն ու իր զաւակը՝ Հրանդ Ժամկոչեանը, Ռահկավար Ազատական Կուսակցութեան Հարաւ Ամերիկայի շրջանի պատուոյատենապետ Պր· Նահապետ Նահապետեանն ու վարչականներ, հին ու նոր ծանօթ ազգայիններ:

Հ.Բ.Ը.Միութեան ներկայ ատենապետ Պր· Վահրամ Հայրապետեանը եղաւ նախ օրուայ սեղանապետը, որով, կարգով խօսք առին Տօքթ· Ս. Անթոսեանը, Պր· Տ· Ժամկոչեանը, որ միեւնոյն ատեն մեներգեց, ապա՝ Պր· Վահէմիր Կարմիրզալեանը, որոնք առհասարակ խօսեցան սփիւռք-հայրենիք յարաբերութիւններու եւ տնտեսական ներդրումներու մասին, նպատակ ունենալով զարկ տալու արտադրական աշխատանքներու եւ գործ հայթայթելու անդործներու: Որպէս վեթերան ընկեր խօսք տրուեցաւ նախ Պր· Գէորգ Քէչիչեանին, որ շնորհակալութեան խօսք յայտնելէ ներկաներուն, յայտնելով թէ Հ.Բ.Ը.Միութեան երեսուն տարուայ կեանքին մէջ տեղի ունեցած յառաջդիմութեանը, բոլոր եկող ու գացող վարչութիւնները իրենց մասնակցութիւնը բերած են անխտիր: Իր հակիրճ ելոյթէն յետոյ ողջագուրեցաւ իր վաղեմի գործընկերի՝ Պր· Հայկ Էմիրեանին հետ:

Ճաշկերոյթի աւարտին՝ Սրբազան Հայրը ներկաները հրաւիրեց աղօթելու, ուր «Հայր Մերը» երգուեցաւ խումբով: Իր փակման խօսքին, Սրբազան Հայրը նոյնպէս անդրադարձաւ հայրենիքին օժանդակելու հարցին, ոչ թէ իբր օգնութիւն այլ հայրենի պետութեան հետ կնքելի տնտեսական համաձայնութեան, ինչպէս նշուեր էին Պրք· Տ· Ժամկոչեանի եւ Վ· Կարմիրզաղեանի կողմէ:

Այս խիստ սրտամօտ ու մտերիմ հանդիպումը վերջ գտաւ կէս գիշերին յաջողութեան եւ յառաջդիմութեան մաղթանքներով:

Վարուժան Աճեմեան

Արմենիա Եւ Ուրարտու

Գրեց՝ *Սահակ Պալըգճեան*

ՈՒՐԱՐՏՈՒՆ ԱՐՄԵՆԻԱ Է

Ակնադրիւրի ջուրին պէս յստակ է որ Հայաստանի հարաւային դրացիները (Ասորեստան, Բաբելոն, եւլն.), որոնց լեզուն սեմական էր, կը գործածէին Ուրարտու բառը: Իսկ այդ աշխարհակալ տէրութիւններու անկումէն ետք, երբ սկսաւ տիրապետող դառնալ յունական հաղաքակրթութիւնը (ապա Հռոմը), տիրապետող լեզուները (յունարէն, լատիներէն, պարսկերէն) որդեգրեցին Արմենիա կոչումը: Այլեւս իսպառ մոռցուեցաւ Հայասա կոչումը, զոր վաղեմի հիբիբները տուեր էին Հայաստանին:

Հիբիբները հնդեւրոպական լեզուն ունէին եւ իրենց ծաղկեալ պետութիւնը տիրող էր կեդրոնական Անատոլիայի մէջ Ք.Ա. մինչեւ 1200 թուականները: Անոնք մեր երկիրը հրազատօրէն կը կոչէին Հայասա:

Մեր օրերուն, շատ պարզ ու բնական կը նկատուի որ միեւնոյն երկրին տարբեր անուններ տրուին տարբեր լեզուներու մէջ: Մէկ ցայտուն օրինակ է հետեւեալը· Գերմանիա պետութիւնը կը կոչուի Տօյչլանտ (գերմաներէն), Ճըրմընի (անգլերէն), Ալըմաճը (ֆրանսերէն) եւլն.: Սակայն տարօրինակ է որ «գիտնականներ» կը զանեն ընդունիլ այդպիսի կացութիւն մը Հայաստանի նկատմամբ, որ՝ ան կոչուի Հայաստան, Արմինա, Արմենիա, Ուրարտու, Արարատ, Հայասա:

Լատիներէն լեզուի որեւէ բառարանի մէջ չէք գտներ Արարատ կամ Ուրարտու: Սակայն, հոն միշտ կերկայ է Արմենիա բառը: Միաժամանակ, Խորենացիի մէջ, գոյութիւն չունի սեմական Արարատ բառը: Ցոյն, լատին, հայ մատենագիրները կը գործածեն Ուրարտու-Արարատի հոմանիշ բառերը որ կան իրենց լեզուներուն մէջ: Ուրարտուի պարագային, Արմենիա, Հայաստան: Այդ մատենագիրները այնքան տգէտ չէին որ կարենային մոռացութեան տալ Ուրարտուն, եթէ իրր Հայաստանէն տարբեր ինքնութիւն մը գոյութիւն ունենար ան:

Թէ Ուրարտու-Արարատ բառը սեմական լեզուի մեծնշանակութիւն էր, այդ յստակօրէն կ'երեւի հետեւեալ իրողութենէն: Ուրարտու անունը առաջին անգամ կ'երեւի ասորեստանեան արձանագրութեան մը մէջ Ք.Ա· 13-րդ դարուն: Եւ այդ անունը հրապարակէն կ'անհետանայ Ք.Ա· 6-րդ դարուն, այսինքն ճիշդ այն ատեն երբ կ'անհետանայ Ասորեստան երկիրը: Պարզ է, չէ՞: Չկայ Ասորեստանը, եւ չկայ այլեւս արձանագրութիւն անոր լեզուով· չկայ Ուրարտու բառը: Բայց կայ տակաւին միեւնոյն Հայաստանը, որ սակայն օտար արձանագրութիւններու մէջ կը կոչուի Արմինա, Արմենիա, որովհետեւ Ասորեստանի փոխարէն հզօր դարձած է Պարսկաստանը, որ իր հնդեւրոպական լեզուով մեզ կը կոչէ Արմէններ, ճիշդ Ասորեստանի անկումէն սկսեալ 9Ք.Ա· 6-րդ դար), Պեհիստունի պարսկական արձանագրութեան մէջ (նոյնպէս Ք.Ա· 6-րդ դար):

Ուրարտագէտները աչքեր ունին, բայց չեն տեսներ: Ըստ իրենց, Ուրարտու երկիրը անհետացաւ Ք.Ա· 6-րդ դարուն, իբր թէ հայերու ներխուժումով (ուրկէ՞): Իսկ պատմագրութիւնը եւ մատենագրութիւնը մեզի ցոյց կու տան թէ Հայաստան-Արմենիա-Ուրարտու չանհետացաւ կամ չձնաւ Ք.Ա· 6-րդ դարուն: Չպատահեցաւ որեւէ ներխուժում: Այլ Ասորեստանի անկումին հետեւանքով, սովորական գործածութենէ դադրեցաւ Ուրարտու բառը, անհետացաւ հիբիբներու անկումին իբր հետեւանք:

Ասորեստանեան նշանագիրներով, սեպագիր արձանագրութիւններուն մէջ, Հայաստանը կոչեր են Ասորեստաներէն բառով՝ Ուրարտու: Այդ կը վերաբերի բառին, անունին: Հայաստան անունին առաջին անգամ կը հանդիպինք Ս.Մեսրոպի գիւտէն ետք, ուրեմն հինգերորդ դարուն: Միթէ՞ այդ կը նշանակէ թէ Հայաստան ծնաւ Ս. Մեսրոպի եւ Վռամշապուհ թագաւորի օրով: Ոչ թէ ծնաւ Հայաստան, այլ գրուիլ սկսաւ այդ բառը: Ինչպէս որ Ք.Ա· 6-րդ դարուն ոչ թէ չմեցաւ Ուրարտու երկիրը, այլ գործածութենէ մեկնուացաւ Ուրարտու բառը:

ԳՐԱԻՈՐ ՓԱՍՏԵՐ

Սակայն գրաւոր (ինչպէս սեպագիր) արձանագրութիւններուն մէջ մնաց Ուրարտու (Արարատ) անունը Հայաստանի մասին, սեմական լեզուներուն մէջ միայն: Ինչպէս ըսինք, սեմական լեզուները միշտ ալ գործածած են Արարատ (Ուրարտու) բառը, բայց երբեք Արմենիա, Հայասա: Հայկական Սովետական Համայնագիտարանին մէջ (12-րդ հատոր, էջ 276, երկրորդ սիւնակ) կը կարդանք թէ հերայերէն լեզուի մէջ (որ նոյնպէս սեմական լեզու մըն է) մեր երկիրը կը կոչուի Ուրարտ կամ Արարտ (կամ Ուրարատ կամ Արարատ):

Սրդ, հին կտակարանը գրուած էր հերայերէն լեզուով եւ հոն Հայաստանը միշտ յիշատակուած է իբրեւ Արարատ (Ուրարտու), նոյնիսկ երբ Արմենիա անունը որդեգրուած էր այլ լեզուներու մէջ: Օրինակի համար, Ք.Ա· հերրորդ դարուն (երբ Հայաստան-Արմենիա կը գտնուէր Արշակունեաց փառքի շրջանին մէջ) երբ Հին Կտակարանի յունարէն թարգմանութիւնը տեղի ունեցաւ, այդ թարգմանութիւնը կատարող հօթանասուներկու հսկայ կրօնապետները յունարէնի մէջ եւս գործածեցին «Արարատի երկիր» բացատրութիւնը, փոխանակ Արմենիայի: Մինչդեռ մի քանի դարեր ետք, նոյն հերրայերէն բնագրէն լատիներէնի թարգմանող մատենագիրները Հին Կտակարանի իրենց թարգմանութեան մէջ գրեցին Արմենիա:

Անցողակի նշենք թէ Հին Կտակարանի վերոյիշեալ յունարէն թարգմանութիւնը (Հօթանասնից) հրահանգուած էր Եգիպտոսի թագաւոր Պտղոմէոս Եղրայրասէրի կողմէ (Ք.Ա· 309-246) որուն մէկ ուրիշ մեծագործութիւնը եղած էր կառուցումը Աղեքսանդրիոյ համալսարանի փարոսին, աշխարհի հօթը հրաշալիքներէն մին նկատուած: Իսկ լատիներէն թարգմանութիւններուն դպիճնպսակը կը կազմէ Ս. Ցերոնիմոսի թարգմանութիւնը, որ ծանօթ է Վուլգատա անունով: Արդ, Ս. Ցերոնիմոս (որ ապրած է 331-420), իր ժամանակաշրջանի ամենէն հմուտ եւ ուսեալ անձն էր: Դասական աղբիւրները գիտէ կը կոչեն իր ժամանակի մեծագոյն պատմաբանը եւ լատիներէն լեզուի ու լատին գրականութեան ամենահմուտ մտաւորականը: Եւ այդ ճեռնհաս թարգմանիչը, Ս. Ցերոնիմոս, որ շատ աւելի ժամանակամօտ էր մեզ շահագրգռող դարին (Ք.Ա· 6-րդ դար), այսինքն Ուրարտուի կործանումի» դարին բան մերօրեայ գիտնականները, իր թարգմանութեան մէջ ուղղակի գրած է Արմենիա ամենուրեք ուր յիշուած է «Արարատի Երկիրը»: Ցերոնիմոս բաջատեղեակ էր հերրայերէնի եւ սեմական այլ լեզուներու, եւ անշուշտ իրր այդպիսին ան բաջ գիտեր, թէ սեմական լեզուներու Արարատ-Ուրարտուն ունէր լատիներէնի մէջ միայն մէկ համապատասխան անուն՝ Արմենիա: Ասիկա, ուրեմն 4-րդ դարուն: Եւ իր թարգմանութիւնը (Վուլգատա) ցայսօր ամենահեղինակաւորն է:

Մեր օրերու բողոքական թարգմանիչները, որ Հին Կտակարանը հերրայերէնէ թարգմանած են հայերէնի, չեն գործածած Հայաստան բառը, այլ պահած են բնագրին յորջորջումը (Արարատ, Ուրարտու): Այսպէս, Գիրք Ծննդոց, գլուխ 8, համար 4.—

«Եւ հօթներորդ ամիսը, ամսուն տասնեւհօթներորդ օրը, տապանը Արարատ լեռներուն վրայ նստաւ»:

Արդ, ուղիղ թարգմանութիւնը պէտք է ըլլար· «Արարատի լեռներուն վրայ նստաւ» որովհետեւ Արարատ բառը հոդ երկրին անունն է:

Մինչդեռ Ցերոնիմոսի լատիներէն (Վուլգատա) թարգմանութեան մէջ կը կարդանք.—

«Եւ հօթներորդ ամիսին, ամիսի բսանեհօթներորդ օրը, տապանը կանգ առաւ Արմենիայի լեռներուն վրայ»:

Նկատել տանք օրերու թիւին տարբերութիւնը: Մին կ'ըսէ տասնեհօթը, միւսը՝ բսանեհօթը:

Անցնինք Հին Կտակարանի մէկ ուրիշ հատուածին: Ջորրորդ Գիրք Թագաւորաց, Գլուխ 19, համար 37: Ասորեստանի թագաւոր Սենեքերիմի սպանութեան մասին, հայերէն աշխարհաբար հրատարակութիւնը կ'ըսէ.—

«Ու երբ անոնք իր աստուծոյն Նեսրաքի տանը մէջ երկրպագութիւն կ'ընէր, անոր որդիները Ադրամելիք ու Սարասար զանիկա սրով զարկին, ու Արարատի երկիրը փախան, եւ անոր տեղ անոր որդին Ասորդան թագաւոր եղաւ»:

(Շար. 2)

203 Մահճակալներ Հայաստանի Հիւանդանոցներուն՝ Գահատայի Հայոց Առաջնորդութեան Նախաձեռնութեամբ

Ուրախութեամբ կը յայտնենք թէ՝ Առաջնորդարանիս կողմէ կատարուած երկար հետապնդումներէ եւ բանակցութիւններէ ետք, ամէն քան 200·000 տոլար արժողութեամբ 203 հիւանդանոցային մահճակալներ եւ այլազան սարքեր ուղարկուեցան Երեւան, խորհրդային «Մարֆլօթ»ի սիրայօժար փոխադրութեամբ:

Այս բարեսիրական եւ հայրենանուէր գործին յաջողութեան պսակուելուն առթիւ չնորհակալութիւն կը յայտնենք Քինկսլէյ ձեներըլ Հիւանդանոցին եւ Օթթաուայի Սիվիք Հիւանդանոցին իրենց մարդասիրական արարքին համար: KMED International այս աշխատանքը համադրելուն Ս.Միութեան Օթթաուայի դեսպանատան՝ այս ապրանքներուն Մոնթրէալէն Օտէսա եւ Երեւան սիրայօժար փոխադրութեան համար, ինչպէս նաեւ Օթթաուայի Ս. Մեսրոպ Եկեղեցւոյ Մխական Խորհուրդին ու Մոնթրէալի ու Թորոնթոյի մէջ ներկայացուցիչներուն, որոնց նախաձեռնութեան ու հետապնդումին կը պարտինք սոյն կարեւոր գործին յաջողութիւնը:

Այս ձեւով, Առաջնորդարանիս կողմէ կատարուած վերջին հանգանակութեամբ, Հայաստանի օգնութեան ընդհանուր գումարը կը հասնի չուրջ 250·000 տոլարի:

Պաքու Կը Վարձատրէ Արցախի Հարցով Իրեն Ծառայող Խորհրդային Դէմքեր

Երեւան, 15 Յուլիս.— Վերջերս Պաքուի մէջ կայացած իր համագումարին ընթացքին, Ատրպէյճանի համայնավար կուսակցութիւնը իր տարներուն, որոնք անցնող շրջանին յայտնեց այն բոլոր պաշտօնական շրջափակումը կազմակերպել, կեդրոնական լրատու միջոցներով խեղաթիւրուած տեղեկութիւնն տալ կամ հակահայ քարոզչութիւնն ընել, եւ նոյնիսկ այն մարդուն՝ Զօր. Սաֆոնովին, որ ահա չորս 7 ամիսներէ ի վեր իր բռնակալ մամուլին տակ առած ամբողջ արցախը, կ'ուզէ հայաթափել զայն եւ ատրպէյճանականացնել:

Բռնապետ զօրավարն արդէն անցեալ շաբաթ արժանացեր էր Ատրպէյճանի խոր երախտագիտութեան՝ չքանչնով եւ պատուագրով նոյնինքն Ատրպէյճանի Կենտկոմի Ա. Քարտուղար Սուլթալիպովի կողմէ: Սակայն այդ վարձատրումը չատ թեթեւ եւ ոչ արժանի նկատելով, վերոյիշեալ համագումարը զինք ընտրեց Ատրպէյճանի պատգամաւոր Խ. Միութեան Համայնավար կուսակցութեան յաջորդիկայ աշնան գումարուելիք 28–րդ համագումարին: Նմանապէս, նոյն համագումարին պատգամաւոր ընտրուած են, ինչպէս կը գրէ «Կոմունիստ» ռուսերէն թերթը իր այսօրուան թիւով Խ. Միութեան ճանապարհային փոխադրամիջոցներու նախարար Ն. Քոնտրեւը, ԹԱՍՍ Լրատու Գործակալութեան գլխաւոր տնօրէն Լ. Քրաւչենքօն, ինչպէս նաեւ ազգամիջեան հարցերու գծով Խ. Միութեան Գերագոյն Խորհուրդի նախագահի օգնականը (անմիջական պատասխանատուն հայ-ազերի ազգամիջեան յարաբերութիւններու): Ջէ մոռցուած նաեւ Լենայինի Ղարաբաղի կազմկոմիտէի նախագահ Փոլեանիչքօն, ինչպէս նաեւ հայացրուած Շուշիի շրջանի Ա. Քարտուղար Ճաֆարովը, ինչպէս նաեւ՝ ուակաւին՝ Լենայինի Ղարաբաղի պետանվտանգութեան (KGB) պետ՝ Վոյկոն:

Արդարեւ, ազերիները պէ'տք է երախտապարտ ըլլան: Վերոյիշեալ ու տակաւին չհնուած պաշտօնատարներու համատեղ ջանքերով, վերջին 1 տարուան ընթացքին Արցախի մէջ ստեղծուած են ազերի 9 գիւղեր, 2 բանուորական աւաններ, իսկ խողլուն դարձած է 60 հազարնոց քաղաք մը, որուն թեկնածութիւնը անշուշտ պիտի գրուի շուտով՝ Ստեփանակերտը փոխարինելու:

Այսուհանդերձ, բնաւ պէտք չէ կարծեն, որ այս երախտագիտութիւնը բոլորին կողմէ կը գնահատուի: Ո'չ, հայերը մինակ չեն որ դժգոհ են անկէ: Նոյն դժգոհութիւնը վերջերս երեւան եկաւ նաեւ նոյնինքն Արցախի մէջ ծառայող խորհրդային բանակի կարգ մը ստորաբաժանումներու, երբ ինքզինք «Շղիթ» (վահան) կոչող զինուորական դաղտնի խմբակ մը թռուցիկներ բաժնեց Զօր. Սաֆոնովի պարբերաբերման դէմ: Ու թէեւ 40 հոգինոց այդ խմբակը հեռացուեցաւ Արցախէն եւ փոխարինուեցաւ ուրիշներով, սակայն դժգոհութիւնը մնաց դժգոհութիւն:

Այդ դժգոհութիւնը մի քանի օր առաջ արտայայտուեցաւ նաեւ Ռուսաստանի Գեր. Խորհուրդի համաժողովին ընթացքին, երբ ռուս զինուորական մը կարդաց 300 բանակայիններու մայրերուն կողմէ ստորագրուած դիմում մը՝ իրենց զաւակները ետ կանչելու Լեռնային Ղարաբաղէն, յայտնելով թէ Արցախ Աֆղանիստան չէ:

Բայց իրո՞ք: Ջէ՞ որ Զօր. Սաֆոնով Աֆղանիստան ծառայած զինուորական է:

Հաղորդագրութիւն

«Հայկական Հարցը Եւ Միջազգային Յարաբերութիւնները»
Աշխատութեան Ներկայացումը

Ուրբաթ, 6 Յուլիսի ժամը 21·00–ին, ազգային առաջնորդարանի դահլիճին մէջ, Հայց. Առաք. Եկեղեցւոյ վարչութեան նախաձեռնութեամբ ընթերցող հանրութեան կը ներկայացուի տոքթ. Փասքուալ Յնինեանի նոր մէկ գործը. «Հայկական Հարցը եւ Միջազգային Յարաբերութիւնները» աշխատութեան 3–րդ հատորը, որ հրատարակուեցաւ՝ տեղւոյս Յանօթ Ագեան տպարանի կողմէ:

Աշխատասիրութեան այս երրորդ հատորը կ'ընդգրկէ Հայկական Հարցի զարգացման հոլովոյթը 1914–1918 ժամանակաշրջանին:

Գործի մասին կը խօսին՝
Արժ.Տէր Արշամ Ա. Քհնյ. Պոզոյեան՝ հայերէն
Լրագրող Ֆերնանտօ Քորտովա
Սիրով կը հրաւիրուի հայ հանրութիւնը:

Բանաստեղծներ Զահրատ Եւ Գրիգոր Պըլտեան Կ'արժանանան Թէքէեան Մշակութային Միութեան «Հայկաշէն Ուզունեան» Գրական Մրցանակին

1989 տարուան հայ գրական գեղարուեստական ու մշակութային երկերու թիւը ըստ մեր ծանօթութեան եւ հետաքրքրութեան եղաւ սահմանափակ:

Հակառակ այս սահմանափակումին սակայն, ծանձնախումբը հաճոյքով կը յայտարարէ որ եղած հրատարակութիւններուն մէջ լոյս տեսան գնահատանքի արժանի գործեր որոնց յատկացուեցան մրցանակներ:

Ստորեւ կը յայտարարենք մրցանակի արժանացած երկերը, անոնց հեղինակները եւ մրցանակները.

1.– «Մէկ Քարով Երկու Գարուն» — Ամ. Տոլար 1·000
Բանաստեղծութիւններ
Զահրատ
Պոլիս

2.– «Կրակէ Շրջանակը Դ. Վարուժանի Շուրջ» — Ամ. Տոլար 1·000
Ուսումնասիրութիւն՝ բանաստեղծական
Հեթանոսութիւնը Դ. Վարուժանի գործերուն մէջ
Գրիգոր Պըլտեան
Փարիզ

Մեր շնորհաւորութիւնները վերոյիշեալ հեղինակներուն եւ մեր մաղթանքը անոնց՝ նոր ու բեղմնաւոր ակնկալութիւններու:

* * *

Թէքէեան Մշակութային Միութիւնը այս առթիւ կ'ուզէ րր ջերմագին շնորհակալութիւնները յայտնել բանաստեղծ եւ գրականագէտ Վահէ Վահեանին որ իսանըերեբէ տարիներ շարունակ նախագահելով Գրական Ծանձնախումբի աշխատանքներուն, բարեխղճութեամբ ու գնահատելի թծախնդրութեամբ հետեւցաւ սփիւռհայ գրական, գեղարուեստական, պատմական, ուսումնասիրական հրատարակուող երկերուն եւ Ծանձնախումբի միւս անդամներուն հետ զուգումները կատարելով որոշեց մրցանակիրները:

Պիտի ուզենք նաեւ յիշել արձակագիր Անդրանիկ Անդրէասեանը որ պայմաններու եւ կարելիութեանց սահմաններուն մէջ, բերաւ իր նպաստն ու թելադրութիւնները Ծանձնախումբի աշխատանքներուն:

Հաւանաբար կատարեալ ու անթերի չեղած առնուած որոշումները կամ տրուած գնահատումները: Երբեմն Ծանձնախումբը ուզեց բաջալերել երիտասարդներ որոնք յուսատու տաղանդ կը յայտնաբերէին, երբեմն գնահատեց արդէն իսկ հեղինակութիւնը պարտադրած երեց գրողներ, երբեմն առիթ չունենալու տեսնելու արժէքաւոր հրատարակութիւններ, բայց միշտ ջանաց ըլլալ անկողմնակալ՝ փնտռելով ու գնահատելով միշտ գեղարուեստական խօսքի վարպետութիւնը հայ գրողին մօտ:

Վահէ Վահեան ու Անդրանիկ Անդրէասեան տարիներով վարած իրենց Ծանձնախումբի ծանրաբեռն աշխատանքը կը փոխանցեն նորերու:

Թէքէեան Մշակութային Միութիւն

* * *

Թէքէեան Մշակութային Միութեան Հայկաշէն Ուզունեան Գրական Մրցանակի նոր Ծանձնախումբը կը խնդրէ հեղինակներէն գիրքերու առաքումը կատարել հետեւեալ հասցէներուն.

1.- H. Ouzounian
49 Rue de Boulainvilliers
75016, PARIS, FRANCE
1 օրինակ

2.- Edmond Y. Azadian
P.O.Box 305
Taylor, MI 48180
U.S.A.
2 օրինակ

Թէքէեան Մշակութային Միութիւն
«Հայկաշէն Ուզունեան»
Գրական Մրցանակի Ծանձնախումբ

viene de pág.2.

Géneral Surkov y las muertes...

- Pero usted condena a nuestros hombres ¿y qué hay acerca de sus hombres?"

"Yo no estuve en Noubarashen durante la lucha, y por lo tanto no conozco qué sucedió allí."

(La entrevista fue interrumpida cuando Ashod Manucharian, miembro del Parlamento de Armenia y del Movimiento Nacional Armenio, telefoneó y preguntó al General Surkov en qué momento los tanques y carros artillados empezarían a moverse dentro de Erevan)

El General respondió: **"Camarada Manucharian, ellos están volviendo desde el suburbio de Kanakere, según mi conocimiento. Pero le aseguro que no apoyaré tales movimientos en la Capital."**

-"Noticias no confirmadas dan cuenta de que habría habido un ataque sobre tropas estacionadas en Noubarashen."

- "El fuego se abrió desde un automóvil que pasó y disparó sobre el edificio donde están instaladas las tropas. Después también se escuchó el tiroteo en otras calles. Los soldados se vieron obligados a responder al fuego. El incidente se produjo en la mañana del 28 de mayo."

Philip Aloyan, corresponsal del diario de Moscú **Komsomolskaya Pravda**, informó el 2 de junio desde Erevan que el General Surkov había anunciado, durante un reportaje, que aún no ha retornado completamente la calma en la capital de Armenia.

De acuerdo con lo informado por el mismo corresponsal, el General Surkov habría dicho que la paz retornará sólo cuando los armenios entreguen sus armas.

"De otra manera -habría agregado- **ello lleva inevitablemente a declarar el estado de emergencia y a confiscar las armas por la fuerza."**

Exhortación a no distorsionar la información

EREVAN. La cobertura informativa de la situación imperante en Armenia y de los recientes hechos ocurridos en Erevan, hecha por los diarios soviéticos, fue motivo de un aleccionador comentario por parte del Secretario del Partido Comunista Armenio, Kaloust Kaloian.

Llamando la atención sobre la gran extensión de estas informaciones y la repercusión que ellas han tenido en la población, Kaloian ha ofrecido algunas pautas que, a su entender, los periodistas soviéticos deberían seguir al informar sobre los hechos en Armenia.

"Informar la verdad y en posición objetiva es deber de todo periodista, sin detenerse ante las dificultades que pudiera encontrar ante el recto desempeño de su tarea", dijo a su audiencia.

Después, analizando una muestra de la reciente información sobre Armenia, Kaloian señaló que **"la información desvirtuada, subjetiva y superficial"**, es un hecho común en la prensa soviética, manifestando que la corriente anti-armenia que prevalece en algunos círculos, es atribuible a esta suerte de información distorsionada.

"Es cierto que hay dificultades en Armenia, como también las hay en otros lugares", dijo Kaloian. **"Y, es lógico que la prensa endilgue a cualquier ciudadano el mote de "terrorista armenio."**

"El punto de vista del periodista no basta para absolverlos de su responsabilidad por cada una de las palabras que publican o difunden".

Y concluyó: **Después de todo, esto es parte de la ética del periodista."**

Isabel Tchalian

ARROLLADO DE TERNERA VAL D'AOSTA

(6 á 8 porciones)

INGREDIENTES:

Un matambre de ternera de 1 kilo y medio - sal y pimienta - 3 atados de espinacas - 1/2 taza de nueces picadas - 1/2 taza de queso fontina rallado - 3 zanahorias hervidas - 3 huevos duros - aceite - 1 vasito de cognac - caldo de carne.

Guarnición: Cebollitas glaceadas - papas "noisettes" fritas.

PREPARACION:

Extender el matambre sobre una superficie, quitarle el exceso de grasa. Salar y pimentar.

Limpiar las espinacas y lavarlas. Sumergirlas durante unos segundos en agua hirviendo, salada; retirarlas y dejarlas escurrir sobre un repasador. Extender las hojas de espinaca sobre la carne sin llegar a los bordes.

Verter un poco de aceite dentro de una cacerola, calentar y dorar la carne en forma pareja dándole vueltas. Bañarla con cognac y con caldo, tapar la cacerola y cocinar primero a fuego vivo y luego disminuir la temperatura, continuando la cocción hasta que el arrollado esté a punto. Ello se comprobará introduciendo la punta de un cuchillo filoso, y si el jugo que sale es de color rosado, retirar la carne.

Servir el matambre caliente, cortado en rebanadas, bañado con la salsa y acompañado con las cebollitas glaceadas y las papas "noisettes" fritas.

Espolvorear con las nueces picadas y el queso rallado. Distribuir las zanahorias hacia lo ancho de la carne intercalando los huevos duros pelados y cortados en casquitos.

Arrollar el matambre y atarlo firmemente con un hilo a lo ancho y luego pasarlo a lo largo.

ACLARACION: En la receta aparecida en nuestra edición anterior, firmada por Meiry Arakelian, de San Pablo, omitimos mencionar que los garbanzos deben agregarse pelados, una vez cocidos.

NÉLIDA BOULGOURDJIAN

La conocida historiadora Nélida Boulgourdjian acaba de regresar de Armenia, donde participó de la Conferencia Internacional que tuvo lugar en Armenia con motivo del 75° aniversario del Genocidio.

Mucho ha de haber sido el aporte que la Profesora Boulgourdjian ha de haber brindado a esta Conferencia -dada su vasta compenetración en el tema-, como los que sin duda habrá podido asimilar dado su espíritu de observación y estudio; como tampoco dudamos de que la Profesora Boulgourdjian habrá traído de la actualidad armenia una visión completa y precisa.

GRAPHIC DESIGNS

Tarjetas - Partes de enlace
Papelería personal

Patricia Tutundjian
Fernanda Akian

AIGAN

CLAY 2992
Tel. 771-3307 / 773-6245

El Libro del doctor Ohanian

El próximo viernes 6 de julio, a las 21 horas se realizará en el Salón del Arzobispado Armenio (Armenia 1369, Capital), la presentación del tercer tomo de la obra *"La Cuestión Armenia y las Relaciones Internacionales"*, del dotor Pascual C. Ohanian, en un acto auspiciado por la Comisión Administrativa de la Iglesia Armenia.

Dicha presentación estará a cargo del R. P. Arsham Bozoyan y del periodista Fernando Córdova.

La entrada será libre y gratuita.

Dr. Arturo Balassanian
Escribano
Registro Notarial 1094
Florida 716 2° Piso — Of. "K"
T.E.: 322—2768

LILIANA M.M. MERDIKIAN
abogada
Ricardo Gutierrez 1357
Pta. Baja "A" — OLIVOS
T.E.: 790—6779 de 14 a 18

BY GUEZZI
Cristalería - Peltre - Regalos
PRECIOS DE FABRICA
•Listas de Casamiento
•Regalos Empresarios
•Gastronomía
Ventas por Mayor y Menor
Juan B. Justo 2760 P.B. "D" Cap.
Tel. 855-0184

Periódico Armenio
"SARDARABAD"
de la
ASOCIACION CULTURAL TEKEYAN
Redacción y Administración
Gorriti 4804
1414 CAPITAL FEDERAL
T.E.: 771—2520
Horario de atención
Lun a Vier de 10.00 a 19.00
Registro Nac. de la Propiedad Intelectual
N° 174428
Director
NAHABET NAHABETIAN
Corresponsalía-Receptoría de avisos y suscripciones en
BRASIL
Sr. Hrair Chahinian
Av. Coxingui 191 Ap 84
Cep. 00579—San Pablo
T.E: 813—6731
URUGUAY
Dr. Pedro Tanielian
Benito Blanco 675 Ap. 201
T.E: 70—3114 Montevideo

viene de pág.2.

Géneral Surkov y las muertes...

- Pero usted condena a nuestros hombres ¿y qué hay acerca de sus hombres?"

"Yo no estuve en Noubarashen durante la lucha, y por lo tanto no conozco qué sucedió allí."

(La entrevista fue interrumpida cuando Ashod Manucharian, miembro del Parlamento de Armenia y del Movimiento Nacional Armenio, telefoneó y preguntó al General Surkov en qué momento los tanques y carros artillados empezarían a moverse dentro de Erevan)

El General respondió: **"Camarada Manucharian, ellos están volviendo desde el suburbio de Kanakere, según mi conocimiento. Pero le aseguro que no apoyaré tales movimientos en la Capital."**

-"Noticias no confirmadas dan cuenta de que habría habido un ataque sobre tropas estacionadas en Noubarashen."

- "El fuego se abrió desde un automóvil que pasó y disparó sobre el edificio donde están instaladas las tropas. Después también se escuchó el tiroteo en otras calles. Los soldados se vieron obligados a responder al fuego. El incidente se produjo en la mañana del 28 de mayo."

Philip Aloyan, corresponsal del diario de Moscú**Komsomolskaya Pravda**, informó el 2 de junio desde Erevan que el General Surkov había anunciado, durante un reportaje, que aún no ha retornado completamente la calma en la capital de Armenia.

De acuerdo con lo informado por el mismo corresponsal, el General Surkov habría dicho que la paz retornará sólo cuando los armenios entreguen sus armas.

"De otra manera -habría agregado- **ello lleva inevitablemente a declarar el estado de emergencia y a confiscar las armas por la fuerza."**

Exhortación a no distorsionar la información

EREVAN. La cobertura informativa de la situación imperante en Armenia y de los recientes hechos ocurridos en Erevan, hecha por los diarios soviéticos, fue motivo de un alec-cionador comentario por parte del Secretario del Partido Comunista Armenio, Kaloust Kaloian.

Llamando la atención sobre la gran extensión de estas informaciones y la repercusión que ellas han tenido en la población, Kaloian ha ofrecido algunas pautas que, a su entender, los periodistas soviéticos deberían seguir al informar sobre los hechos en Armenia.

"Informar la verdad y en posición objetiva es deber de todo periodista, sin detenerse ante las dificultades que pudiera encontrar ante el recto desempeño de su tarea", dijo a su audiencia.

Después, analizando una muestra de la reciente información sobre Armenia, Kaloian señaló que **"la información desvirtuada, subjetiva y superficial"**, es un hecho común en la prensa soviética, manifestando que la corriente anti-armenia que prevalece en algunos círculos, es atribuible a esta suerte de información distorsionada.

"Es cierto que hay dificultades en Armenia, como también las hay en otros lugares", dijo Kaloian. **"Y, es lógico que la prensa endilgue a cualquier ciudadano el mote de "terrorista armenio."**

"El punto de vista del periodista no basta para absolverlos de su responsabilidad por cada una de las palabras que publican o difunden".

Y concluyó: **Después de todo, esto es parte de la ética del periodista."**

GRAPHIC DESIGNS

Tarjetas - Partes de enlace
Papelería personal

Patricia Tutundjian
Fernanda Akian

AGAN

CLAY 2992
Tel. 771-3307 / 773-6245

Dr. Arturo Balassanian
Escribano
Registro Notarial 1094
Florida 716 2° Piso — Of. "K"
T.E.: 322—2768

El Libro del doctor Ohanian

El próximo viernes 6 de julio, a las 21 horas se realizará en el Salón del Arzobispado Armenio (Armenia 1369, Capital), la presentación del tercer tomo de la obra ***"La Cuestión Armenia y las Relaciones Internacionales"***, del dotor Pascual C. Ohanian, en un acto auspiciado por la Comisión Administrativa de la Iglesia Armenia.

Dicha presentación estará a cargo del R. P. Arsham Bozoyan y del periodista Fernando Córdova.

La entrada será libre y gratuita.

COCINA

Isabel Tchaliapin

ARROLLADO DE TERNERA VAL D'AOSTA

(6 á 8 porciones)

INGREDIENTES:

Un matambre de ternera de 1 kilo y medio - sal y pimienta - 3 atados de espinacas - 1/2 taza de nueces picadas - 1/2 taza de queso fontina rallado - 3 zanahorias hervidas - 3 huevos duros - aceite - 1 vasito de cognac - caldo de carne.

Guarnición: Cebollitas glaceadas - papas "noisettes" fritas.

PREPARACION:

Extender el matambre sobre una superficie, quitarle el exceso de grasa. Salar y pimentar.

Limpiar las espinacas y lavarlas. Sumergirlas durante unos segundos en agua hirviendo, salada; retirarlas y dejarlas escurrir sobre un repasador. Extender las hojas de espinaca sobre la carne sin llegar a los bordes.

Verter un poco de aceite dentro de una cacerola, calentar y ne en forma pareja dá Bañarla con cognac y tapar la cacerola y coci fuego vivo y luego dism peratura, continuando la que el arrollado esté a comprobará introduciend un cuchillo filoso, y si sale es de color rosado, ne.

Servir el matambre c en rebanadas, bañado acompañado con glaceadas y las papa fritas.

Espolvorear con las n el queso rallado. zanahorias hacia lo an intercalando los huevo y cortados en casquito

Arrollar el matamb memente con un hilo luego pasarlo a lo larg

ACLARACION: En la receta aparecida en nuestra edición anterior, firmada por Meiry Arakelian, de San Pablo, omitimos men garbanzos deben agr una vez cocidos.

NÉLIDA BOULGOURDJIA

La conocida historiadora Nélida Boulgourdjian acaba de regresar de Armenia, donde participó de la Conferencia Internacional que tuvo lugar en Armenia con motivo del 75° aniversario del Genocidio.

Mucho ha de haber sido el aporte que la Profesora Boulgourdjian ha de haber brindado a esta dada su vasta compe tema-, como los que podido asimilar dado observación y estudio; dudamos de que Boulgourdjian habrá t tualidad armenia una y precisa.

LILIANA M.M. MERDIKIAN
abogada
Ricardo Gutierrez 1357
Pta. Baja "A" — OLIVOS
T.E.: 790—6779 de 14 a 18

BY GUEZZI
Cristalería - Peltre - Regalos
PRECIOS DE FABRICA
•Listas de Casamiento
•Regalos Empresarios
•Gastronomía
Ventas por Mayor y Menor
Juan B. Justo 2760 P.B. "D" Cap.
Tel. 855-0184

Periódico "SARDA de ASOCIACION TEK
Redacción y Gorri 1414 CAPIT T.E.: 7 Horario Lun a Vier d
Registro Propiedad N° Dir
NAHABET Corresponsal avisos y
Sr. Hrair Av. Corrie Cap. 0057 T.E: 81
Dr. Pedro